This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, November 4, 2014

PM 40012376 R09408

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (3371) 2014 NOVEMBER – LAPKRITIS 4 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – $2

Saugumui braškant

Vien tik pilietybe pagrįsta žmogaus tapatybė, nenurodant jo tautybės ir religijos, pradeda kelti rimtų problemų.

ATIDARANT valstybių sienas laisvesniam žmonių judėjimui, lengvinant emigracijos galimybes ir imigrantų įsikūrimus jų pasirinktose šalyse, kur ir pilietybių priėmimai mažiau varžomi – visos tos lengvatos, kaip žmogaus teisių gerinimo rezultatas, ryškiau ir pavojingiau naudojamos tikslams, kurie nesiderina su įstatymais. Pvz., teroristams pilietybė gali būti neblogas skydas atliekant iš kažkur kilusius prisiimtus uždavinius, tiesiog plečiant veiksmus prieš valstybę, kuriai kaip piliečiai priklauso. Kai kareivis dėl savo skirtingų įsitikinimų pradeda šaudyti savuosius kovos draugus, ir viešai bandoma aiškinti, kad tai nesveiko proto reiškinys – tai rodo, kaip neatsakingai pažiūrima į rimtas problemas. Šitai matant auga paskatinimai veikti prieš valstybę pagal nurodymus iš mažai kam žinomų šaltinių. Kai žurnalistams pradėta kapoti galvas, lyg ir daugiau atitokta, kas iš tikrųjų darosi, ir tai šalyse, su kuriomis palaikomi prekybiniai santykiai. O tai ir vėl dar vienas "koziris", dedamas į teroristų rankas. Darosi painu ir kažkas naujo, ko turbūt niekada nebuvo. Saugumas kelia abejonių, nes dažnais atvejais nebetikra, kas yra kas? Papirkinėjimų jėga auga, ir nebežinia, kokio moralinio ar patriotinio laipsnio turėtų būti pareigūnas, kad galėtų tai jėgai ar iš jos kylančiai vilionei atsispirti? Tie kyšininkai yra vidaus priešai, sprogdinantys ne tiltus ar bokštus, bet pasitikėjimus ir sąžines. Šitokio terorizmo bombomis nesunaikinsi. Tai priimant dėmesin, atrodo, kad jau būtų pats laikas ieškoti būdų, kaip apsaugoti ramesnį gyvenimą.

UŽDAVINYS nelengvas ir tikriausiai ilgalaikis. Nėra abejonės, kad tautų maišymas jį dar labiau apsunkina. Nėra aiškios programos, pagal kurią galėtų būti įgyvendinamas patikimesnis saugumas. Atrodo, kad Jungtinėms Tautoms – Saugumo tarybai reikėtų imtis iniciatyvos tokiai programai kurti. Deja, toje aukštumoje labiausiai išryškėja tautų bei religinių skirtingumų poreiškiai, dargi su "veto" teise, kuri įgalina jėgos pirmenybę. Todėl vargu ar toji Niujorke susirenkanti politinė aukštuomenė galėtų ką nors reikšmingesnio žmonių saugumui sukurti. Labiau patikimesnis būdas turbūt būtų daugiau dėmesio skirti lygiomis visiems JT nariams. O tai reikštų nusileisti į apačią ir nuo ten pradėti reformas, ir tai tokias, kurios paprasčiausiai stiprintų žmogaus moralę, augintų visuomenę, kuri rūpintųsi ne jėgos ir prabangos siekiais, bet pilnaverčiu žmogumi, tokia jo gerove, kokios užtektų neardant tikrų vertybių. Prasilenkimai su gamtos dėsniais, tyčia naikinant gero ir laisvo gyvenimo ribas, naudojantis viskuo, o nieko vertingesnio nebeduodant, lengvai susikuria pažiūros ir mados, kurios prieštarauja kitokiems mokymams. Todėl nėra nieko nuostabaus, kad netrūksta žmonių, atskirų grupių ar net tautų, kurios peikia neribotų laisvių egzistavimą, pavadinant tai "velnio karalyste", su kuria reikia kovoti. Ar kada susidarys kitokios pažiūros ir dings nepriimtini veiksmai, nėra pranašysčių. Ramybės ir saugumo siekiant, vis dėlto tautybių bei religijų įvardijimai ten, kur tikrai reikia, būtų nemaža pagalba, kartu atskleidžianti ir dangstomas dviveidystes. **ČS**

Šiame numeryje

Rudenėjančiais Donelaičio žemės takais – *1,8 psl.*
Mūsų laikų didvyriai I – *2 psl.*
KLB XXII Krašto tarybos antroji sesija– *3,10 psl.*
Gyvoji pamoka minint rudeninę tremtį... – *4 psl.*
Nauja knyga apie Dzūkijos spaudą – *5 psl.*
Išeivijos dailė – *7 psl.*
Paliesk lietuvių kalbą rankomis – *9 psl.*

Lietuvos kelias į energetinę nepriklausomybę

Į Klaipėdos jūrų uostą spalio 27 d. įplaukė suskystintųjų gamtinių dujų (SGD) laivas-saugykla "Independence". Jo pasitikimo iškilmėse dalyvavo ir kalbėjo Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė, Lietuvos, Latvijos vyriausybių vadovai, JAV Senato nariai, Estijos, Norvegijos, Suomijos, Švedijos, Europos sąjungos valstybių ir institucijų atstovai, diplomatai. Laivo sutiktuvių proga sveikinimo kalbas sakė Latvijos ministerė pirmininkė Laimdota Straujuma, Lietuvos vyriausybės vadovas A. Butkevičius. JAV valstybės departamento pasiuntinys ir tarptautinių energetikos klausimų koordinatorius A. Hochstein perskaitė JAV valstybės sekretoriaus John Kerry sveikinimą Lietuvai šia reikšminga proga. Lietuvos vadovams, įgyvendinusiems labai svarbų energetikos nepriklausomybės strateginį projektą, sveikinimą atsiuntė EK pirmininko pavaduotojas, atsakingas už energetikos nepriklausomybės plėtrą, G. Oettinger

Inf. ir ntrs. (R. Dačkaus) iš seimo tinklalapio

Rudenėjančiais Donelaičio žemės takais

E.A. BUKONTIENĖ,
Kraupiško vid. m-los mkt.

Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje skyrė lėšų projektui "Po didžiojo būrų dainiaus žemę". Gražią auksinio rudens dieną pradėjome ekskursiją, kuriai ruošėmės iš anksto: rinkome medžiagą apie K. Donelaitį, ja papildėme mokyklos kraštotyros muziejų, paruošėme stovus lietuvių kalbos kabinete, priebutyje, mokyklos bibliotekoje, parodą muziejuje. Mokėmės eilėraščių apie poetą, skaitėme *Metų* ištraukas. Skirtingos moksleivių, lankančių lietuvių kalbos ir etnokultūros fakultatyvą, žinios. Vieni gerai kalba lietuviškai, kiti moka buitinę kalbą, ją supranta. Yra tokių, kurie turi gražias lietuviškas pavardes ir vardus, bet jau nekalba lietuviškai. Tačiau K. Donelaitis visiems yra savas ir artimas.

Pravažiuojame Kraupiško (Uljanovo) piliakalnį, apipintą padavimais apie kunigaikštį ir jo gražuolę dukrą. Važiuojame pro Girėnus (Griviną), kaimą prie kelio į Būdviečius (Malomožaiską). Girėnai padovanojo Mažosios Lietuvos švietėją, tautosakininką, gimtosios kalbos puoselėtoją Vilių Kalvaitį. Jis rinko lietuvių liaudies pasakas, asmenų, vietovių, upių, upelių vardus, bendravo su visuomenės veikėjais Jurgiu Mikšu, Jurgiu Zauerveinu, išleido šešis tautosakos rinkinius. Paskutiniuosius dvejus metus gyveno Kaušiuose (Kašino) pas brolio sūnų. Palaidotas gimtuosiuose Girėnuose. Atvykstame į K. Donelaičio tėviškę Lazdynėlius, prie paminklo padedame gėlių, uždegame žvakeles. Mokiniai klausosi pasakojimo apie poetą, jo šeimą, asmenybę ir kūrybą. Jie padeklamuoja lietuvių poetų eilėraščių, skaito *Metų* ištraukas. Pabuvoję prie paminklo, atsisveikiname iki kito karto.

Nukelta į 8-tą psl.

RELIGINIAME GYVENIME

Vatikano valstybės sekretorius pasisako

Rugsėjo 29, pirmadienį, 69 Jungtinių Tautų organizacijos asamblėjoje, dalyvaujant pasaulio valstybių vadovams, pasisakė ir popiežiaus valstybės sekretorius kardinolas Pietro Parolin, kuris apžvelgė kai kuriuos globalius klausimus iš Šventojo sosto pozicijos. Perduodamas visiems Pranciškaus sveikinimus, kardinolas pakartojo popiežiaus žodžius, jog Šventojo sosto akimis "Jungtinės Tautos yra nepakeičiama priemonė kuriant autentišką tautų šeimą. Šventasis sostas vertina šios institucijos pastangas dėl pasaulio taikos, pagarbos žmogaus orumui, asmenų apsaugos, ypač skurdžiausių ir pažeidžiamiausių, ir harmoningos ekonominės ir socialinės plėtros".

Tuo pat metu, dar kartą cituodamas Pranciškų, kardinolas priminė abejingumo pavojų: tiek politikoje, tiek ekonomikoje, tiek socialiniuose klausimuose. Kartais apatija tampa neatsakingumu, kaip kad šiandien, kai valstybių sąjunga, sukurta tam, kad išgelbėtų ateities kartas nuo karo siaubų, išlieka pasyvi, kai bejėgės populiacijos kenčia. Tai Irako atvejis, krikščionių ir kitų mažumų atvejis.

Šiaurės Irake ir kai kuriuose Sirijos regionuose stebime naują reiškinį: teroristinė organizacija, kuri grasina visoms valstybėms, trokšdama jų suirimo ir jų pakeitimo pasauline pseudo-religine valdžia. Deja, ir šiandien yra tų, kurie prievartauja sąžines, atima gyvybes, persekioja, žudo Dievo vardu, žalodami ištisas bendruomenes ir kultūras. Tai falsifikuoja, pasak Benedikto XVI, pačią religiją, kuri siekia žmogaus sutaikymo su Dievu, sąžinių apšvietimo, aiškiai pabrėžiant, kad kiekvienas asmuo yra Dievo atvaizdas. Šis naujas reiškinys atranda rėmėjų daugelyje vietų, tarp jaunų žmonių, neretai turtingose visuomenėse, neretai kaip reakcija į abejingumą. Į tai reikia atsakyti kultūrine ir politine iniciatyva, iš vienos pusės, tarptautine teise ir veikimu, iš kitos pusės.

Tačiau, perspėjo kardinolas Parolin, nereikia pasiduoti lengvai interpretacijai apie "civilizacijų susidūrimą", kuri ignoruoja ilgalaikius ir gilius kultūrų, etninių grupių ir religijų. Jau buvo bandymų vienpusiškai atsikirsti naujai terorizmo formai, tarptautinėje teisėje numatytų kelių sąskaita. Tokie metodai ne visada atsižvelgė į globalaus konflikto centre atsidūrusių tautų santvarką ar kultūrines aplinkybes. Šios klaidos ir faktas, kad jos padarytos su tyliu pritarimu, turi vesti prie gilaus sąžinių tyrimo. Atsakymas į naują terorizmo formą neturi tapti perlenkimais, baimių ir stereotipų sklaida: tai galiausiai tik sustiprintų tai, kas yra terorizmo širdyje.

Vatikano valstybės sekretorius, kardinolas Pietro Parolin

Turime toliau eiti kultūrų supratimo ir dialogo keliu, kaip tai nurodyta ir JT Chartijoje, bet atsimenant, kad ne tarptautinės organizacijos ar valstybės išranda kultūrą ir kad ne jos pirmiausia atsakingos už kultūrinį ir religinį dialogą. Kultūros augimas yra visų visuomenės dalių darbo ir atsakomybės rezultatas. Tarptautinės organizacijos ir valstybės turi tam sudaryti palankias sąlygas.

Tačiau ne visos terorizmo keliamos problemos gali būti atremtos vien kultūriniu atvirumu. Tad yra ir tarptautinės teisės kelias. Viena iš naujojo terorizmo savybių yra tai, kad jis neigia valstybių egzistenciją ir pačią tarptautinę tvarką, atmeta visas egzistuojančias juridines sistemas, siekia sąžinių užvaldymo ir visiškos asmenų kontrolės. Naujoji terorizmo forma, kurstanti karą ne vienos valstybės teritorijoje, pasižymi tokiu kriminaliniu elgesiu, kuris nebuvo numatytas Jungtinių Tautų Chartijoje. Bet atsižvelgiant į visas tarptautines aplinkybes, į tai, kad pagrindinis Chartijos tikslas yra karo išvengimas, sprendimų ir veikimo atsakomybė tenka JT Saugumo tarybai.

"Yra teisėta ir nedelstina sustabdyti agresiją per daugialypį veikimą ir proporcingą jėgos panaudojimą", – pridūrė kardinolas Parolin. Nors jo dėmesio centre buvo padėtis Artimuosiuose Rytuose, jis paminėjo ir konfliktą Ukrainoje, kuris turėtų būti sprendžiamas be nutylėjimų ir kryžminės veto ugnies.

(*Vatikano radijas*)

MINTYS

• Kad įmanytume, visą pasaulį į dangų pakeltume. Ties Aukščiausiojo kojomis sudėtume jam auką. Duok, Viešpatie, kad mes toki būtume ir tokia švento uolumo ugnimi degtume visados.
• Mes turime mokėti pakilti aukščiau už tautinius ginčus ir prietarus, tarnauti visiems lygiai, einant pirmiau tenai, kur didesnė Dievo garbė.
• Kas myli savo tautą, neniekins nė jos kalbos.
• Kada Dievo meilė į mūsų širdį įžengusi ją praplečia, tada joje taip erdva pasidaro, kad visi žmonės, be jokių skirtumų ar tai luomų, ar tautos į ją sutelpa.

Iš pal. Jurgio Matulaičio užrašų

Mūsų laikų didvyriai I

Mąstytojas, prabilęs tautos sąžinės balsu. Minint Laisvės kovotojo dr. Vlado Terlecko 75-ąsias gimimo metines

Prof. Ona Voverienė,
Vilnius

Knygos *Tautos sargyboje* sutiktuvėse Kaune rašytojas Stanislovas Abromavičius ir Lietuvos moterų lygos Kauno skyriaus pirmininkė doc. Meilutė Asanavičienė, knygą, kurioje buvo pateiktos 93 Lietuvos laisvės kovotojų biografijos, tarsi susitarę, pavadino Lietuvos laisvės kovotojų enciklopedija, gaivinančia Tautos istorinę atmintį.

Geras žodis įkvepia. Todėl ryžausi šį darbą pratęsti mūsų amžininkų "Mūsų laikų didvyrių", išdrįsusių mūsų neokomunistiniais laikais eiti prieš srovę, skyriumi. Jau parengti ir publikuoti straipsniai apie šviesaus atminimo Seimo narį Algirdą Juozapą Katkų, generolą Joną Kronkaitį, dailininką Antaną Rimantą Šaulį, ambasadorių Antaną Dambravą, žurnalistą Ričardą Čekutį. Kaip ir visais laikais didvyrių, kuriančių Lietuvos valstybę, ir kitų, ją griaunančių, mūsų šalyje visada buvo.

Pastarieji man neįdomūs, tegul juos Dievas teisia. Visada turėjau viltį ir dabar dar jos nepraradau, kad kuriančiųjų pastangos anksčiau ar vėliau vainikuojasi Lietuvos valstybingumo stiprinimu, mūsų valstybė tvirtėja ir pati pradeda apsivalyti nuo visokio plauko niekšelių ir jos pamatų griovėjų. Paskutiniai Prezidento rinkimai parodė, kad Lietuvoje atsakingai mąstančių apie savo valstybės ateitį yra jau daugiau, negu ją griaunančių. Vengrija, atkūrusi savo tautinę valstybę ir gaivinanti savo tautos amžinąsias istorines vertybes, – mums įkvepiantis pavyzdys.

Vienas iš mūsų laikmečio ryškiausių Asmenybių, šalia jau minėtųjų, tęsiantis Lietuvos laisvės kovotojų tradicijas yra dr. doc. Vladas Terleckas, kovojantis prieš pokomunistinio laikotarpio šmėklas Lietuvoje, kalbėdamas Tautos sąžinės balsu ir įtaigiu žodžiu, matyt, su viltimi, kad daugelio tautiečių dvasia, dr. J. Basanavičiaus žodžiais tariant, atsikvošės.

Dr. doc. Vladas Terleckas, Lietuvos vieno žymiausių disidentų sovietinės okupacijos metais Antano Terlecko brolis, gimė 1939 m. rugs. 13 d. Krivasalyje, Saldutiškio vlsč. (Utenos apskr.). 1966 metais baigė Vilniaus universiteto Ekonomikos fakultetą, įgijęs finansų ir kredito specialisto aukštojo mokslo diplomą. 1976 metais Leningrade Finansų ekonomikos institute apgynė ekonomikos mokslų kandidato (po nostrifikacijos Lietuvoje – daktaro) disertaciją. 1966-1967 m. dirbo SSRS valstybinio banko Vilniaus skyriuje; 1967-2000 metais dėstė ekonomikos disciplinas Vilniaus universitete; docentas (1986). Aktyvus Lietuvos Sąjūdžio narys, LR AT – Atkuriamojo Seimo narys, Kovo 11-osios signataras.

Parašė knygas: *Pinigai Lietuvoje 1915-1944* (V., 1992); *Lietuvos bankas*, 1922-1943 (V., 1997); K*elias nuo žemės banko iki žemės ūkio banko* (su bendraautoriumi, V. 1999); *Lietuvos bankininkystės istorija*, *1918-1941* (V., 2000); *Lietuvos bankininkai: gyvenimų ir darbų pėdsakai, 1918-1940* (V., 2001); *Bankininkystė Lietuvoje, 1795-1915* (V., 2011); *Jonas Vailokaitis: gyvenimo ir veiklos bruožai* (V, 2011); *Lietuvos istorijos klastojimo ir niekinimo iššūkiai* (V., 2010); *Tragiškos Lietuvos istorijos (1940-1953)* V., 2014).

Visiškai atsakingai, kaip mokslotyrininkė, tvirtinu, kad dr. Vladas Terleckas yra labai reta išimtis tarp daugybės Lietuvos mokslininkų, šventai atlikusių savo pareigą pasirinktai ekonomikos mokslo krypčiai ir palikusių gilų ir plačios apimties pėdsaką toje mokslo kryptyje. **(Bus daugiau)**

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"

Redaguoja: R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, red. pav. S. Katkauskaitė, techninė red. V. Tumosienė. **Administratorė** A. Trussow. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

METINĖ PRENUMERATA: $85 – reguliari (paprastu paštu); $135 – reg. (1 klasės paštu); $105 – rėmėjo (paprastu paštu); $155 – rėmėjo (1 klasės paštu). Oro paštu į užjūrius – $185, paprastu paštu – $105 (Kan. dol.); JAV: $105 – reguliari; $125 – rėmėjo; $165 – 1 klasės paštu. JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news. We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund of the Department of Canadian Heritage.

Canada VERIFIED CIRCULATION PAID

Kanados lietuvių bendruomenės XXII Krašto tarybos antroji sesija

Kanados lietuvių bendruomenės XXII Krašto tarybos antroji sesija įvyko 2014 m. spalio 4 d. Otavoje. Suvažiavime dalyvavo 31 atstovas ir 6 svečiai. Atstovai susirinko iš Kalgario, Delhi-Tillsonburgo, Hamiltono, Toronto, Otavos ir Montrealio, suvažiavimas vyko St. George parapijos salėje. Suvažiavimą pradėjo KLB valdybos pirmininkė Joana Kuraitė-Lasienė, kvietė visus sugiedoti Lietuvos himną. Minutės tyla buvo pagerbti mirę tarybos nariai, prisiminti bendruomenės veikėjai. Buvo pristatyti svečiai, Lietuvos ambasadorius Kanadai Vytautas Žalys, Lietuvos respublikos ambasados Kanadoje įgaliotas ministeris Jonas Skardinskas, Lietuvos centrinio archyvo direktorius dr. Dalius Žižys, garbės konsulas Montrealio mieste ir Kvebeke Arūnas Staškevičius, Kanados lietuvių fondo valdybos pirmininkas Kazimieras Deksnys.

Ambasadorius Vytautas Žalys sveikino susirinkusius, po dvejų metų patirties Kanadoje pastebi kiek išeivija reikšminga Lietuvai ir Lietuva reikšminga išeivijai. Pakalbėjo apie būklę Europoje ir pasekmes Baltijos šalims. Dr. Žižys visus pasveikino, priminė, kad archyvai yra veiklos atmintis, yra svarbu, kad ateities kartos žinotų kas buvo. Svečias planuoja aplankyti Kanados lietuvių muziejų-archyvą. Kanados lietuvių fondo valdybos pirmininkas Kazimieras Deksnys pristatė fondo veiklą, paaiškino fondo lėšų padalinimo svarstymą. Daugiau kaip ketvirtis lėšų yra skiriama Kanados lietuvių bendruomenės veiklai, o prašymų yra daugiau negu lėšų.

Kiekvienas atstovas save prisistatė, iš kur yra ir kas juos domina bendruomenės veikloje. Taip pat prisistatė svečiai Danguolė Juozapavičiūtė-Breen, kuri pristatys Muziejaus-archyvo strateginį planą, ir Rimas Kuliavas, ŠALFASS atstovas. Po trumpos pertraukos Kazimieras Deksnys davė X Dainų šventės rengimo komiteto pranešimą. Dainų šventė bus Čikagoje 2015 m. liepos 3-5 d.d. Paaiškino, kaip tvarkingai organizuojama šventė, ką reiškia dviejų paukščių šventės ženklas. Ateinančiais metais bus 25 metai nuo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, šventės programoje bus atliktos naujai sukurtos dainos tai paminėti.

Susirinkimas buvo vestas pagal naujus Kanados korporacijų akto įstatymus. KLB valdybos pirmininkė Joana Kuraitė-Lasienė pirmininkavo, sekretoriauti buvo pakviesta Aušra Geralavičiūtė iš Montrealio, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos atstovai buvo pakviesti į balsų skaičiavimo komitetą. Susirinkimas priėmė darbotvarkę.

Per praeitą sesiją buvo pateiktos rezoliucijos KLB valdybai. Joana Kuraitė-Lasienė paaiškino, kaip jos buvo vykdomos. Kai kurių rezoliucijų valdyba negali įvykdyti, nes trūksta žmonių, papildomos konkrečios informacijos ar lėšų, įvykdė tris pagrindines rezoliucijas. Dėl muziejaus-archyvo ateities buvo gauta finansinė parama ir sustatytas muziejaus-archyvo ateities strateginis planas. Buvo suruoštas lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimas, kur dalyvavo atstovai iš kiekvienos lietuvių mokyklos Kanadoje. Kad suvestų Bendruomenės ateities statistinį paveikslą Kanados lietuvių bendruomenės valdyba kreipiasi į kiekvieną Bendruomenės apylinkę vesti narių registraciją.

J. Gylio parodos atidaryme Lietuvos ambasadoje Otavoje 2014 m. spalio 5 d. Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktorius dr. Dalius Žižys, Danutė Garbaliauskienė, Lietuvos ambasadorius Kanadai Vytautas Žalys Ntr. J. Adamonytės

Valdybos pirmininkė per praėjusius metus aplankė ir dalyvavo apylinkių Vasario 16-osios minėjimuose. Ji taip pat dalyvavo Pasaulio lietuvių bendruomenės suvažiavime Klaipėdoje. Pastebi, kad dabar yra daugiau naujai įsikūrusių Bendruomenių pvz., Islandijoje, Graikijoje, Japonijoje, negu tai buvo seniau. Visus vienija, nes yra Lietuvos išeiviai, bet kiekviena bendruomenė turi savo atskirus rūpesčius. Kanados valdžia statys paminklą "Tribute to Liberty" prie Aukščiausiojo teismo rūmų Otavoje paminėti visiems, kurie kentėjo totalitariniuose režimuose, Kanados lietuvių bendruomenė ruošiasi prisidėti prie šio paminklo. Revizoriaus pranešimas buvo išsiųstas atstovams prieš susirinkimą. Suvažiavimo metu vyko diskusijos. Joana Kuraitė-Lasienė paaiškino sąmatos punktus, kaip pinigai renkami ir skiriami. Šiais metais iždas didesnis nei pernai. Susirinkimas priėmė sąmatą. Kanados valdžia pakeitė korporacijų aktą, kuris liečia KLB, nes KLB yra registruota korporacija. Per susirinkimą atstovai diskutavo, kaip prisitaikyti prie naujo Pelno nesiekiančių korporacijų legalių reikalavimų ir pateikti valdžiai bendruomenės veiklos aprašymą.

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos valdybos nariai – Aleksandra Šarūnaitė, Joana Ažubalytė, Skaidra Puodžiūnaitė ir Rimantas Aleksas Kubilius dalyvavo bendruomenės suvažiavime ir pristatė organizacijos veiklą. Per praėjusius metus Jaunimo sąjungos atstovai dalyvavo suvažiavimuose Anglijoje ir Lietuvoje, Argentinoje, ruošė Vasario 16-osios minėjimą Toronto Maironio mokykloje, rodė filmą "Streikas" Toronto universitete. Valdyba entuziastingai nusiteikusi, nori padėti sujungti lietuvius studentus Kanados universitetuose.

Pietų pertrauka vyko tos pačios parapijos salėje, organizatoriai užsakė skaniai paruoštus pietus, visiems buvo proga pabendrauti.

Po pietų pertraukos Danguolė Juozapavičiūtė-Breen paaiškino, kaip buvo sudarytas strateginis planas dėl Muziejaus-archyvo ateities. Sužinoti, kokie pirmumai ir tikslai dėl Muziejaus-archyvo išlaikymo buvo atsižvelgta į žmonių skaičių bendruomenėje, paruoštas ir apylinkėms išsiuntinėtas klausimynas. Pagal klausimyno atsakymus yra svarbu išlaikyti archyvą.

Nukelta į 10-tą psl.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Įsteigta "Rail Baltica" įmonė

Po kelerius metus trukusių derybų Baltijos valstybės įsteigė bendrą įmonę, kuri globos iki 18 bln. litų vertinamą transeuropinės geležinkelio vėžės projektą "Rail Baltica". Lietuvos, Latvijos ir Estijos įmonių, lygiomis dalimis valdysiančių įmonę "RB Rail", atstovai spalio 28 d. Rygoje pasirašė akcininkų sutartį. Tai – pirmas tokio dydžio bendras Baltijos valstybių projektas.

Artimiausias įmonės "RB Rail" darbas – iki vasario 26 d. Europos komisijai pateikti paraišką dėl "Rail Baltica" finansavimo. Bendros įmonės dalininkės "Rail Baltica statyba" vadovas Dainius Budrys teigė, kad kol kas neaišku, kokios finansinės paramos bus prašoma, įsteigus įmonę, ji spręs, kurioms ruožo dalims šiame tarpsnyje prašyti finansavimo. Jis aiškino, jog laikinai "RB Rail" vadovaus Latvijos geležinkelių "Latvijas Dzelzcels" valdybos narys Edvinas Berzinis.

Bendra įmonė "RB Rail" veiks Rygoje, jos pradinis įstatinis kapitalas sieks 1.95 mln. eurų (6.732 mln. litų), įmonė turės 6 stebėtojų tarybos narius – po du iš kiekvienos valstybės. Visos 3 įmonės valdys po trečdalį įmonės akcijų. Bendras "Rail Baltica" ruožo ilgis Lietuvoje turėtų siekti apie 360 km, Latvijoje – kiek daugiau nei 300 km, Estijoje – apie 300 km. Įvairiais skaičiavimais, bendra projekto vertė turėtų siekti 13-18 bln. litų; tikimasi, kad EK finansuos 85% projekto vertės.

Atsistatydino ministeriai

Sveikatos apsaugos viceministerio socialdemokrato Gedimino Černiausko atsistatydinimo pareiškimas patenkintas spalio 29 d. Sveikatos apsaugos ministerės Rimantės Šalaševičiūtės teigimu, nepaisant jam mestų įtarimų dėl neskaidrios veiklos, jis traukiasi savo iniciatyva, jo darbo kokybė ją tenkino. Spalio 28 d. kreiptasi į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją dėl galimo G. Černiausko viešųjų ir privačių interesų supainiojimo paaiškėjus, kad įmonei "Sveikatos ekonomikos centras", kurios vienas akcininkų yra G. Černiauskas, šių metų birželį buvo skirta 1,442 mln. litų parama. Finansavimo skyrimo laikotarpiu šioje bendrovėje esą dirbo ir viceministerio žmona.

Spalio 30 d. prezidentė Dalia Grybauskaitė priėmė vidaus reikalų ministerio "tvarkiečio" Dailio Alfonso Barakausko atsistatydinimą. Ministeris teigė, kad iš pareigų traukiasi dėl pablogėjusios sveikatos būklės. Premjeras pranešė, kad ministeris turėjo jo pasitikėjimą ir atsistatydinimo priežastis nebuvo teisėsaugos tyrimas.

Generalinė prokuratūra praėjusią savaitę pranešė su Specialiųjų tyrimų tarnyba atliekanti ikiteisminį tyrimą dėl prekybos poveikiu stambiu mastu siekiant už atlygį daryti įtaką keletui praėjusiais metais Vidaus reikalų ministerijoje vykdytų viešųjų pirkimų. Buvo sulaikyti penki asmenys, tarp jų – buvę D.A. Barakausko politinio pasitikėjimo komandos nariai, įtariamiamųjų gyvenamosiose vietose ir darbovietėse, taip pat partijos "Tvarka ir teisingumas" būstinėse atlikta keliolika kratų.

Seimo opozicija dėl šio tyrimo spalio 29 pradėjo rinkti parašus po interpeliacija D.A. Barakauskui.

Karo pratybos

Ruošiantis lapkričio 2-14 d.d. vyksiančioms tarptautinėms pratyboms "Geležinis kardas 2014", Lietuvoje vyksta didelis karių ir karinės technikos judėjimas, praneša Krašto apsaugos ministerija. Lietuvos ir sąjungininkų kariai dalyvauti pratybose vyksta į du pagrindinius Lietuvos kariuomenės poligonus – Gaižiūnų (Jonavos rajone) ir Generolo Silvestro Žukausko Pabradėje (Švenčionių rajone). Spalio 30 d. per Vilniaus oro uostą atvyko Vengrijos kariai, per Klaipėdos jūrų uostą – Jungtinės Karalystės kariai ir karinė technika. Gausus Lietuvos kariuomenės karių ir karinės technikos kolonų judėjimas vyko lapkričio 2 d. Lietuvos keliais Panevėžys – Kėdainiai – Rukla ir Alytus – Senieji Trakai – Maišiagala – Nemenčinė – Pabradė. Į Lietuvą jau yra atvykę Vokietijos ir Vengrijos kariai su karine technika. Pratybose dalyvaus 2,500 karių iš devynių NATO šalių. Tai stambiausios šių metų pratybos Lietuvoje.

Pagal *BNS žinias* parengė R. Jonaitienė

www.tevzib.com

laukia jūsų apsilankymo

Spalio 23 d. Taline (Estija) įteikti Baltijos asamblėjos premijos ir medaliai (viršuje). Šiais metais BA mokslo premija įteikta prof. habil. dr. Juozui Vidui Gražulevičiui (Lietuva), literatūros premija – Estijos rašytojui Pėteriui Sauteriui (Peeter Sauter), meno premija – Latvijos teatro režisieriui Alviui Hermaniui. Apačioje, iš k. prof. habil. dr. Juozą Vidą Gražulevičių sveikina BA viceprezidentė G. Purvaneckienė; apdovanojami rašinių konkurso, skirto Baltijos kelio 25-mečiui paminėti, laureatai **Ntrs. O. Posaškovos**

Gyvoji pamoka minint rudeninę tremtį...

ZIGMAS TAMAKAUSKAS,
Kaunas

Minint 1951 metų spalio mėnesio Lietuvos žmonių tremtį, pavadintą "Ruduo" (Osen) su didele Kauno Stasio Lozoraičio jaunesniųjų klasių mokinių grupe pabuvojome Vilniuje, kur apsilankėme Genocido aukų muziejuje ir LR Seime. Vykome kartu su mokyklos klasių vadovėmis – iškiliomis mokytojomis – Jūrate Valatavičiene, Alma Murzine ir Violeta Mickevičiene, stengiančiomis nuo jaunumės pradinukų širdelėse sėti Tėvynės meilės sėklą, žadinti jose savo krašto istorijos geresnio pažinimo norą.

Lietuvos respublikos Aukščiausiosios tarybos priimtame 1992 metų balandžio 9 dienos įstatyme "Dėl atsakomybės už Lietuvos gyventojų genocidą" nurodyta – "Lietuvos žmonių žudymas ar kankinimas, jos gyventojų deportavimas, padaryti nacistinės Vokietijos ar SSRS okupacijos ir aneksijos Lietuvoje metais, atitinka tarptautinės teisės normose numatyto genocido nusikaltimo požymius". Pirmieji nusikaltėliai – neišvengė teisingumo, o kitų – sovietinių nusikaltėlių nusikaltimus Sovietų Sąjungos perėmėjoje dabartinėje Rusijoje stengiamasi įvairiais būdais nuslėpti, teisinti.

Tokių minčių vedini tylos minute pagerbėme nukentėjusius bei žuvusius nuo okupantų rankos prie išpuošto gėlėmis paminklo okupacijos aukoms atminti. Peržvelgę buvusio sovietinio saugumo rūmų pamatuose iškaltas šiame pastate nukankintų savo Tėvynei laisvės troškusių žmonių pavardes, praėję pro simbolines sutraukytas nelaisvės grandines, primenančias ir Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelio Laisvės paminklo skulptoriaus Juozo Zikaro sukurtą angelo figūrą, kurioje jis vienoje rankoje laiko sutraukytus nelaisvės pančius, o kitoje – iškėlęs laisvosios Lietuvos vėliavą, pravėrėme Genocido aukų muziejaus duris. Gražiai mus sutiko muziejaus vyriausiasis specialistas – ekskursijų vadovas Ričardas Padvaiskas.

Įsikūrusiame 1992 metais Genocido aukų muziejuje daug kartų teko lankytis, buvo proga gerai susipažinti su parengta paroda. Todėl ir šį kartą ekskursiją vedėme patys. Pradėjome ją buvusiame KGB vidaus kalėjimo pirmoje kameroje žvelgdami į partizaninio karo vadų Jono Žemaičio-Vytauto ir Adolfo Ramanausko-Vanago portretus. Mokiniai atidžiai išklausė partizaninės kovos istorijos žiupsnelį ir mano pateiktą magnetofono juostoje įrašytą poeto bei kompozitoriaus Antano Paulavičiaus eilėraštį, skirtą A. Ramanausko-Vanago dukrai Auksei. Stabtelėjome prie kameros, kurioje kalėjo neseniai miręs ir jau lyg legenda tapęs drąsus kovotojas už Bažnyčios ir Lietuvos laisvę – monsinjoras Alfonsas Svarinskas. Prisiminėme čia kalėjusius ir mūsų tautos dvasios vadus – arkivyskupą Teofilių Matulionį, slapta įšventinusį į vyskupus kunigą Vincentą Sladkevičių, vėliau tapusį antruoju Lietuvos kardinolu, prisiminėme arkivyskupą Mečislovą Reinį – buvusį diplomatą, Lietuvos užsienio reikalų ministerį, taip pat – vyskupą Pranciškų Ramanauską, lageryje slapta įšventinusį į kunigus jau mūsų minėtą Alfonsą Svarinską. Lankydami mirties nuosprendžių vykdymo patalpą susikaupę pagerbėme čia nužudytus Lietuvos laisvės kovotojus, herojišką kankinį vyskupą Vincentą Borisevičių. Įdėmiai apžiūrėjome pirmo ir antro aukšto parodą. Prieš akis praslinko Lietuvos partizaninio karo vaizdai, trėmimai, kalėjimai ir lageriai, vykęs pilietinis pasipriešinimas. Mokiniams stengėmės išryškinti ne tik sovietinės valdžios represijas, bet ir žmonių kilnų pasiaukojimą, savo namų, savo šeimos židinio saugojimą, meilę savo Tėvynei, atkaklią tautos kovą dėl nepriklausomybės atgavimo.

Iš Genocido aukų muziejaus pasukome į Lukiškių aikštę prie atminimo lentos, skirtos prisiminti 1863 metų sukilimą. Tai bene vienintelis paminklas Vilniuje, žymintis šį įvykį. Ši granitinė lenta su iškalta sukilimo data iki 1952 metų buvo aikštės centre. Pastačius Leninui paminklą, lenta perkelta į aikštės pakraštį. Pridėta dar lentelė su užrašu: "Čia buvo nužudyti 1863 m. sukilimo vadai revoliuciniai demokratai Z. Sierakauskas (1827-1863.VI.19) ir K. Kalinauskas (1838-1864.III.10)". Kitas sukilimo vadas – kunigas Antanas Mackevičius buvo nužudytas Kaune. Rusijos muravjovininkai, norėdami įbauginti žmones, Lukiškių aikštėje ir kitose vietose viešai žudė žymesnius sukilėlius. Taigi ši aikštė yra lyg gyvasis kapas čia nužudytų žmonių. Lietuvos atgimimui brėkštant prie minėtos paminklinės lentos buvo pastatytas kryžius 1941 metų birželio sukilėliams atminti. Abiejų metų sukilėliai kovojo prieš tą patį priešą, norėjusį iš mūsų širdies ištrinti Lietuvos vardą. Šį Kryžių likusios sovietinės patamsių jėgos ne kartą kėsinosi sunaikinti, bet to padaryti neįstengė – jis buvo atnaujintas, simbolizuojantis ne tik mūsų tautos kančią, bet ir prisikėlimą.

Savo ekskursiją baigėme seime, kur mus sutiko LR seimo nario Ryto Kupčinsko pavestas jo padėjėjas Andrius Bastys. Buvome padalinti į dvi grupes. Vieną grupę po seimo "labirintus" vedė Justė Radzevičiūtė-Laugalienė, o kitą – Rimas Rudaitis. Mokiniai buvo supažindinti su Lietuvos seimo istorija, seimo paskirtimi, čia vykstančiais darbais. Pabuvome visose seimo salėse. Posėdžių salės balkone jaunieji lankytojai domėjosi kur sėdi seimo vadovybė, vienas ar kitas jiems daugiau žinomas seimo narys. Visiems didelį įspūdį padarė Kovo 11-osios salė. Visų dėmesį patraukė jau gal daug kartų matytas per televiziją dailininko Kęstučio Balčikonio gobelenas, kuriame spinduliuojančio kryžiaus fone švyti mūsų valstybės istorinis ženklas – nenugalima Vytis. Ši švytinti Vytis su mūsų tautos nepalaužtu Tikėjimu, pasišventimu ir auka pralaužė visas sovietinės okupacijos užtvaras.

Šioje salėje, vadovaujant tuometinės Aukščiausiosios tarybos pirmininkui prof. Vytautui Landsbergiui, 1990 m. kovo 11 d. paskelbtas mūsų valstybės Nepriklausomybės atkūrimo Aktas. Prisimintina, kad priimant jį nė vienas deputatas nebalsavo prieš, susilaikė tik 6 lenkų atstovai.

Baigiantis ekskursijai Andrius Bastys mokiniams padarė malonų netikėtumą: jis atnešė negalėjusio atvykti į šį susitikimą seimo nario Ryto Kupčinsko dovaną – didžiulį krepšį "seiminių" saldainių. Vaikai jam pareiškė nuoširdų dėkingumą. Grįžtant į autobusą dar stabtelėjome prie Atminties memorialo, pasikalbėjome apie tas dienas, kada mūsų tauta savo vienybės dvasia ir susitelkimu apgynė Kovo 11-osios idėją, prisiminėme ir žuvusius Laisvės gynėjus, ir poeto Justino Marcinkevičiaus žodžius:

Amžinam gyvenimui ant Lietuvos patekėjo jos laisvės gynėjų širdys. Nemirtingumą ir šlovę Jiems suteikia Tėvynė.

Važiuodami namo autobuse surengėme gautų žinių pakartojimo ir įtvirtinimo viktoriną. Mokinių aktyvumas reiškė mūsų ekskursijos – gyvosios pažintinės pamokos sėkmę. (Sutrumpinta)

Nauja knyga apie Dzūkijos spaudą

SNIEGUOLĖ VICHROVIENĖ

Rugsėjo pabaigoje Alytuje, Jurgio Kunčino viešojoje bibliotekoje įvyko istoriko, bibliofilo Šarūno Šimkevičiaus knygos *Dzūkijos spaudos keliais* sutiktuvės. Šiame leidinyje – žinomo kolekcininko pamąstymai apie Dzūkijos spaudos tyrinėjimų aktualijas ir ypatumus. Autorius tyrinėjo spaudą Dzūkijoje nuo pat LDK laikų iki 1945 metų, pateikė dalies savo rinkinių bibliografinį sąrašą. Knygoje daug informacijos apie periodinius leidinius, spaustuves, knygų platinimą ir smulkiąją spaudą.

Renginyje dalyvavo Vidmantas Staniulis – knygos leidėjas, antikvarinio knygyno Kaune savininkas, kolekcininkas, bibliofilas. Vidmantas pasakojo, kaip buvo rengiama ši knyga. Darbą apsunkino tai, kad viskas buvo daroma nuotoliniu būdu, autorius su leidėju visame procese taip nė karto ir nesusitiko. Tačiau laukiamas rezultatas buvo pasiektas, apie tai liudija ir faktas, kad šį leidinį mielai priėmė saugojimui Vašingtono kongreso biblioteka. Leidėjas buvo kvietęs į renginį ir profesorių Domą Kauną. Profesorius pats dalyvauti negalėjo, kadangi buvo tuo pat metu Vilniuje vykusios K. Donelaičiui skirtos konferencijos vienas iš organizatorių. Tačiau savo atsiųstame laiške teigė šią naują knygą perskaitęs, autoriui ir leidėjui dėkojo, ragino šia linkme darbuotis ir toliau.

Leidėjas padovanojo Šarūnui Šimkevičiui 1910 metais Seinuose išleistą leidinį prasmin-

gu pavadinimu *Gerai daryk – gerai gyvenk* ir humoro laikraštį *Malata*, pasirodžiusį Kaune 1934 metais. Zenonas Gramackas – Alytaus kolekcininkų klubo prezidentas įteikė knygos autoriui jubiliejinę 25 litų monetą, skirtą Baltijos kelio 25-mečiui ir palinkėjo ir toliau taip prasmingai darbuotis tautos labui. Autoriui ir leidėjui sėkmingai toliau darbuotis linkėjo ir Petras Zurlys – Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos direktorius. Renginyje dalyvavęs ekonomistas ir bibliofilas Gitanas Nausėda sakė tą dieną dalyvavęs dviejuose renginiuose, pirmasis buvo susijęs su euro įvedimu. Tačiau tik Alytuje jo siela dainavo.

Istorikas Zenonas Vasiliauskas prisipažino nesąs bibliofilas, knygas uosto ir glosto kiti. Tačiau ši nauja knyga bus reikalinga jo darbui. Gražiais žodžiais Dzūkiją glostė ir kunigas Virginijus Veprauskas. Jo teigimu Užnemunės regione atsirado pirmosios neperšaunamosios liemenės, su kurių pagalba dzūkus pasiekdavo uždraustas spausdinti lietuviškas žodis. Vakaro metu skambėjo folkloro grupės "Daulėlio" atliekamos dainos.

Kai Vidmantui Staniuliui buvo įteiktas medinis plaktukas, prasidėjo knygų varžytinės, skirtos Rūtos Meilutytės fondui paremti. Kaip ir visos V. Staniulio ankstesnės varžytinės, taip ir šios – labdaros. Gal Vidmantas ateityje išleis mokomosios literatūros apie plaukimą, jos vaikams taip pat reikia. Vakarų valstybėse

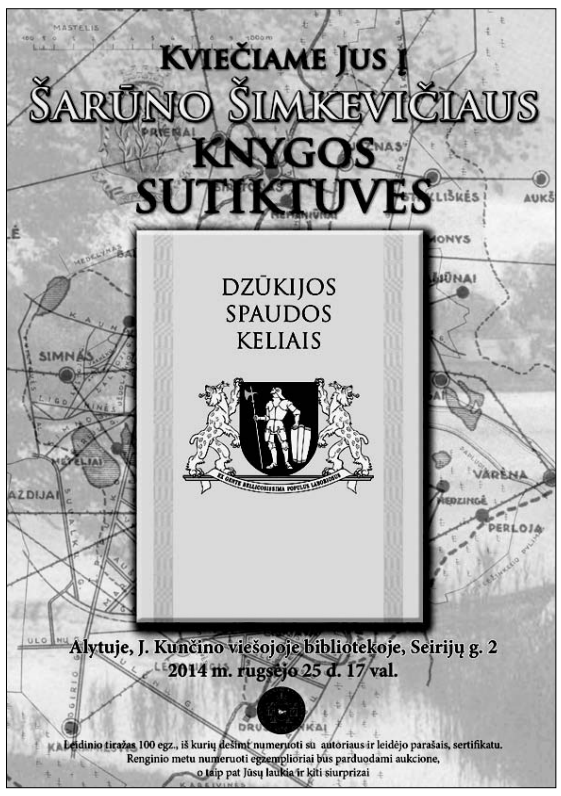

įvairios varžytinės – įprastas reiškinys. Tačiau Lietuvoje ypač knygų – dar retas reiškinys.

Šios mažos varžytinės buvo skirtos ir bibliofilijos propagavimui Dzūkijoje. Apšilimui Vidmantas pasirinko kelis savo paties leistus bibliofilinius numeruotus leidinius. Tačiau pagrindinis patiekalas buvo trys numeruoti knygos *Dzūkijos spaudos keliais* egzemplioriai su autoriaus ir leidėjo parašais ir pažyma. Buvo įdomu stebėti talentingo varžytinių vedėjo improvizaciją Alytuje. Netgi kartu su autoriumi gavęs iš bibliotekos atstovų dovanų leidinį *Alytaus dailė*, savąjį iš karto norėjo irgi pateikti varžytinių dalyviams. Gal ir ne visi suprato, kad tai eiliniai Vidmanto juokai, kurių tą vakarą netrūko. Daugelis susirinkusių šypsojosi ir džiaugėsi maloniai praleistu vakaru. Vieni bendravo ir aptarinėjo bibliofilijos aktualijas prie kavos puodelio, kiti gaudė autoriaus ir leidėjo autografus. Dar kiti apžiūrinėjo leidinių ir nuotraukų parodą, skirtą Teatro metams.

Nors įspūdingas renginys pasibaigė, tačiau alytiškiai istorikai ir kolekcininkai dar visą mėnesį galės tyrinėti bibliotekoje surengtą senųjų leidinių parodą iš Vidmanto Staniulio knygyno rinkinių. Mielai kviečiame apsilankyti.

ROYAL LEPAGE

Namą ar butą perkant,
parduodant Jums sąžiningai
patarnaus ir patars
DAIVA DALINDA
B.A. broker
Įstaigos – 416-236-1871
Namų – 416-763-7297
Tinklalapis: www.dalindateam.com
NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES,
PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

KANADOS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Kanados kariškių žūtys

Šį rudenį Kanados visuomenė pirmą kartą patyrė skaudžius teroristinius išpuolius savo valstybėje. Spalio 20 d. Kvebeko provincijoje automobilio vairuotojas specialiai užkliudė ir nužudė Kanados armijos veteraną **PATRICE VINCENT**, 58, kitą sužeidė. Policija nusikaltėlį nušovė. Po poros dienų nuaidėjo šūviai Otavos centre; čia nuo kulkų žuvo prie paminklo Nežinomam kariui garbės sargyboje budėjęs atsargos kapralas **NATHAN CIRILLO**, 24. Susišaudymas vyko ir Parlamento rūmuose, kur nusikaltėlis buvo nušautas, tik todėl išvengta daugiau aukų. Abu atvejai panašūs – nužudyti kariškiai, vilkėję karine uniforma; jų

Patrice Vincent

Nathan Cyrillo

žudikai – kanadiečiai, neseniai priėmę musulmonų tikėjimą ir tapę teroristų ideologijos taikiniu, savo praeityje turintys ir kriminalinių nusikaltimų, be profesijos ir nuolatinės gyvenamosios vietos. Jau anksčiau buvo žinoma, kad teroristai įvairiais būdais bando patraukti į savo pusę Vakarų valstybėse apsigyvenusius tautiečius ir sukurstyti juos teroro veiksmams; apie tai su dideliu susirūpinimu kalbėjo ir Kanados musulmonų religinės bendruomenės vadovai, stengdamiesi išsaugoti jaunuolius nuo pragaištingos įtakos ir nusikaltimų. Kanados vyriausybė yra priėmusi įstatymą, pagal kurį sulaikomi pasai jaunuoliams, pasidavusiems priešiškų grupių įtakai ar besiruošiantiems tapti jų pagalbininkais. N. Cirillo žudikas buvo pasirengęs išvykti į Saudi Arabiją. Kol kas nėra įrodymų apie abiejų žudikų priklausymą kokiai nors grupei.

Kanados visuomenė su didele pagarba ir dėkingumu atsisveikino su žuvusiais einant savo pareigas kariais, juos palaidojo su visa karine pagarba. Policija ir spectarnybos atlieka išsamesnius tyrimus apie jų galimus ryšius su kitais, aiškesnius nusikaltimų motyvus. Parlamente svarstomas naujo įstatymo projektas apie griežtesnes bausmes terorą kurstantiems ar finansiškai remiantiems asmenims. Kanados vyriausybės vadovas S. Harper atidėjo savo kelionę į Kiniją, norėdamas lapkričio 11 d. kartu su visais kanadiečiais pagerbti žuvusių karių atminimą.

Naujas Toronto meras

Toronte spalio 27 d. įvykę savivaldybės rinkimai užbaigė buvusio miesto mero Rob Ford skandalingą vadovavimo istoriją. John Tory, 60, išrinktas 65-uoju miesto meru. Už antrą kartą siekiantį miesto vadovo pareigų žinomą politiką ir visuomenininką balsavo daugiau kaip 40% rinkėjų. Po šių rinkimų atsinaujino ir miesto savivaldybė. Tarp senbuvių pasiliko savivaldybės nariu perrinktas buvęs miesto meras Rob Ford, šiuo metu besigydantis sunkią ligą. Ilgametė Mississaugos miesto merė H. McCallion pasveikino savo įpėdinę – naujai išrinktą savivaldybės vadovę Bonnie Crombie.

John Tory – 65-asis Toronto miesto meras

Pagal *Canadian Press* parengė S. Katkauskaitė

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.
PACE LAW FIRM
- ieškiniai dėl žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu
- imigracija į Kanadą
- testamentai ir įgaliojimai
- palikimų administravimas
- nekilnojamo turto sandoriai
- konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4
Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809
Tinklalapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: alpace@pacelawfirm.com

LIETUVIŲ TELKINIUOSE

KLB Londono apylinkei 65-eri metai

Londono lietuviai Mary Immaculate šventovėje su kun. Nerijum Šmerausku (viršuje) ir prie "Mandarin" restorano, minint Londono lietuvių bendruomenės įkūrimo 65-sias metines

Spalio 26 d. dauguma Londono apylinkės bendruomenės narių skubėjo į "Mandarin" restoraną. Čia buvo minimos Londono lietuvių bendruomenės įkūrimo 65-sios metinės. Oficialiai KLB Londono apylinkė buvo įkurta 1949 m. spalio 30 d. Susirinko 37 Londono apylinkės lietuviai ir jų šeimų nariai. Pirmiausia visus susirinkusius pasveikino valdybos pirmininkė Aldona Valaškevičienė ir pakvietė tylos minute pagerbti į Amžiną poilsį iškeliavusių Londono apylinkės bendruomenės narių atminimą. Buvo džiugu, kad į šį minėjimą atvyko ir kun. Nerijus Šmerauskas. Kunigas sukalbėjo invokaciją, palaimino visus susirinkusius ir priešpiečio vaišes. Visoms šeimoms buvo įteikta po bendrą visų bendruomenės narių nuotrauką iš ankstesnių šventinių minėjimų. Buvo paruoštas svarbesnių minėjimų ir šventinių nuotraukų albumėlis, su kuriuo visi galėjo susipažinti vaišių metu. Visi susirinkusieji buvo maloniai nustebinti, kad vaišes apmokėjo mūsų jaunimas iš dvejų metų Joninių švenčių surinkto pelno. Už tai jiems nuoširdžiai padėkota ir nepagailėta plojimų.

Sočiai pasivaišinę "Mandarin" restorane visi buvo patenkinti ir tuojau skubėjo į Mary Immaculate šventovę dalyvauti Mišiose, kurias atnašavo kun. N. Smerauskas. Kartu su kitomis intencijomis Mišios buvo aukojamos ir už Londono lietuvių bendruomenės narius, kurių jau nebėra tarp mūsų, kurie jau ilsisi amžinoje ramybėje. Mišių skaitinius atliko J. Aušrotas, gražiai Mišioms patarnavo Jokūbas ir Astutė Bansevičiai. Buvo giedamos Mišių giesmės, pritariant dr. Dalios Andriulionytės muzikai. Kun. Nerijus tai progai pasakė labai prasmingą pamokslą, linkėjo mūsų Londono lietuvių bendruomenei palaimos, ramybės ir taikos. Juk "visi esame vieno Kūrėjo, vieno Tėvo ir vieno Dievo vaikai".

Maloniai pabendravę ir pasimeldę šventovėje pasijutome, kad esame kaip viena šeima ir norisi, kad toji mūsų Londono lietuvių bendruomenė, kaip šeima, dar ilgai gyvuotų, nuolat atsinaujindama jaunesniais nariais.

Aldona V.

DAINAI AUGAITIS, Vankuverio meno galerijos vyriausiajai globėjai ir "associate" direktorei, spalio 1 d. Otavoje paskirta 2014 m. Hnatyshyn fondo modernaus meno geriausio muziejininko (curatorial excellence) premija. Ji šiose pareigose dirba nuo 1996 m., sustatydama galerijos parodų programą ir rinkinius. Ji – buvusi meno programos direktorė Banff meno centre, taip pat dirbo globėja šiose galerijose: Walter Phillips Gallery, Western Front, Convertible Showroom ir Franklin Furnace. **Inf.**

Hamilton, ON

HAMILTONO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBO susirinkimas įvyko šių metų lapkričio 4 d., 2 v.p.p. Aušros Vartų šventovės salėje. Tai jubiliejinis 30 metų veiklos paminėjimas. 1974 m. lapkričio 21 d. energingas, Hamiltono klubo iniciatorius ir knygynėlio vedėjas Pranas Enskaitis sušaukė lietuvių pensininkų susirinkimą, kuriame dalyvavo 15 asmenų. Buvo išrinkta valdyba ir pareigomis pasiskirstė: Pranas Enskaitis – valdybos pirmininkas, Kostas Čeliauskas – vicepirmininkas, Aleksas Žulys – sekretorius, Albertas Jankūnas – iždininkas ir Marija Kvedarienė – Moterų skyriaus vedėja. Buvo sudaryti Klubo įstatai: 1) Klubas yra tvarkomas demokratinių principų pagrindu; 2) Tai nėra politinė kurios nors tikybos ar pasipelnijimo organizacija; 3) Klubo tikslas – sujungti Hamiltono ir apylinkės lietuvius-pensininkus materialinės padėties pagerinimo, kultūrinio bendradarbiavimo, savitarpinės pagalbos, draugiškumo, artimo ir savo tautos meilės pagrindais; 4) Nario mokestis 1 dol. metams. Šiandien mokame 10 dol. Dabartiniu metu mūsų susirenka 8 ar 11. Sukalbame maldą, sekretorė Elena Kairienė perskaito praėjusio susirinkimo protokolą. Iždininkė Genovaitė Montvilienė informuoja apie pajamų ir išlaidų padėtį. Trumpa paskaitėlė, kurią veda pirmininkė Aldona Gailienė arba kas nors iš susirinkusių. Vyksta įvairūs pasiūlymai ir linksmi bei draugiški pasišnekučiavimai. Užbaigiame su Marijos Borusienės paruošta kavute ir visų suneštais skanumynais. Lietuvių radijo CFMU "Gintariniai aidai" vedėja Liuda Stungevičienė bei jos pavaduotoja Amalia Gedris pasirūpina, kad išeinant mus lydėtų graži lietuviška muzika. Kviečiame, ateikite visi, nariai ir nenariai, mus tikrai pradžiuginsit. **A. Gailienė**

A.a. KAZIMIERO GUDINSKO vienerių metų atminimui *Pagalba Lietuvos vaikams* aukojo: $100 – Gudinskų šeima; $50 – Janina Kaylen ir sesuo Aldona; $30 – Lukavičių šeima; $20 – A. Laugalys, J. ir H. Otto, A. ir F. Pietrantonio ir A. Stanaitienė.

Dėkingas – **PLV komitetas**

London, ON

SPALIO 26 d. buvo visų mūsų maldos diena už savo šeimos, giminės, tautos ir viso pasaulio mirusiuosius.

LAPKRIČIO 9 d. Mišios bus už a.a. Adomą Kalnėną. **Inf.**

TALKOS kredito kooperatyvas Hamiltone
IEŠKO
DARBUOTOJO/JOS
dirbti nepilnam darbo laikui,
pageidautina su darbo patirtimi
Dėl smulkesnės informacijos kreiptis į TALKOS vedėją
Tel. 905 544-7125 *TALKOS valdyba*

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca
830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS		PASKOLOS	
Taupomoji sąskaita	0.25%	Asmeninės nuo	3.25%
Čekių sąskaita iki	0.25%	Nekiln. turto 1 metų	3.25%

INDĖLIAI		TFSA, RRSP ir RRIF	
90 dienų indėliai	0.50%	Kintantčios	0.50%
180 dienų indėliai	0.50%	1 metams	2.10%
1 m. term. indėliai	2.10%	2 metams	1.75%
2 m. term. indėliai	1.75%	3 metams	2.25%
3 m. term. indėliai	2.25%	4 metams	2.40%
4 m. term. indėliai	2.40%	5 metams	2.50%
5 m. term. indėliai	2.50%		

Sekite kasdieninę informaciją apie nuošimčius TALKOJE

MASTERCARD KREDITO KORTELĖ
INTERAC KORTELĖ

AKTYVAI VIRŠ 80 MILIJONŲ DOLERIŲ

2013 metais nariams
IŠMOKĖJOME
Papildomų palūkanų santaupoms 22%
Įskaitant
TFSA, RRSP ir RRIF

Nuolaidų skolininkams 11%

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai*
- *Narių santaupos apdraustos 6 mil. dol. kapitalu ir Kanados valdžios iki $100,000.0 sumos draudimu*

DARBO VALANDOS
Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

Išeivijos dailė

STASYS GOŠTAUTAS

Anksčiau tekdavo išgirsti sąvokas “tremtiniai”, “emigrantai”, “politiniai kaliniai” ir t.t., o šiandien įsigalėjo žodis “išeiviai”, gal todėl, kad jis įkūnija reikšmę, priešingą žodžiui “ateiviai”, nes tam, kad išeitum, reikia ateiti, ir atvirkščiai. Kaip ten bebūtų, šiandien mums visiems aišku, ką reiškia šis žodis.

Paskutiniojo šimtmečio metu išeivija galėjo didžiuotis savo kūryba, menu, literatūra, muzika, teatru ir vienu kitu filmu. Bet viskam ateina pabaiga – prasidėjo naujas laikotarpis. Dabar išeivijos kultūros vietoje dygsta naujos, laisvos kartos kūryba, besiremianti jau į globalią kasdienybę. Kūryba skleidžiasi tarptautinėje plotmėje, kitomis kalbomis, ir menas, ir literatūra – globalūs reiškiniai. Pavyzdžiui, šiuolaikiniam menui bei muzikai kur kas lengviau dalyvauti šiame globaliame menų susimaišyme, ko gero, jau netgi būtų netikslinga kalbėti apie lietuvių meną ar muziką kaip specifinį tautinį reiškinį. Literatūra dar turi laikytis savo kalbos ir per amžius sukurto žodyno. Žinoma, žodynas keičiasi, atsiliepia į naujus iššūkius, tačiau vis tiek išlieka lietuviškas skambesys – kalbos intonacija, frazeologija, fonetika – kuris skiria lietuvių kalbą nuo kitų kalbų ir kitos aplinkos.

Tačiau dailę kaip “lietuvišką” žanrą išlaikyti yra kur kas sunkiau. Tarptautinė įtaka – slegianti, turime sutikti kurti kartu su kitomis tautomis ir reaguoti į kitą aplinką. Žiūrėdamas į šiandieninį lietuvišką meną, negaliu atsistebėti, kaip smarkiai jis nutolęs nuo savo tautiškumo. Nori nenori turi sutikti, kad menas, sukurtas Vilniuje, galėjo būti sukurtas taip pat ir Niujorke ar Londone. Tad labai reikalinga išlaikyti išeivijos meną, kitokį ir ypatingą savo išgyvenimais ir nuotaika. Ir jeigu XIX š. mūsų dailė buvo vos pradėjusi kurtis, tai XX š. pabaigoje lietuvių dailė, ypač išeivijos menas, virto mūsų tautos nemirtingos kūrybos pavyzdžiu. Ir mes čia nekalbame apie vieną ar kitą atvejį, bet turime omeny didžiulės energijos sujungtą kūrybą, kuri mus išlaikė lietuviais tarptautinėje aplinkoje ir praturtino tautos lobyną.

Žinoma, lietuvybės laikymasis gal kiek sutrukdė įsilieti į tarptautinio meno aplinką, ir jeigu ieškotume mūsų dailininkų pasaulio muziejuose, jų nerastume, jie per daug prisidėjo prie lietuviško meno ir nebuvo globalūs, kokie yra daugelis šių laikų dailininkų. Lietuvių prisidėjimas prie tarptautinio meno – menkas, gal ir dėl to, kad per daug dėmesio buvo skiriama pavergtai tėvynei.

Tai įrodė dienos šviesą išvydusios monografijos ir albumai, pasirodę vienas po kito ir nustebindami Lietuvą bei pasaulį: koks kūrybiškas buvo pabėgėlių gyvenimas!.. 2014 m. Lietuvos išeivijos dailės fondas pradėjo leidybinę veiklą, pradėdamas nuo parodos Nacionalinėje dailės galerijoje ir išleisdamas “Kęstučio Zapkaus tapybos retrospektyvą”. Nesakyčiau, kad tai išbaigta monografija, bet po 15 metų bandymų ir kontroversijų – įspūdinga! Daug prie šio darbo prisidėjo Viktoras Liutkus ir Teresė Valiuvienė.

Taip pat šiais metais pasirodė Pranui Gailiui skirta monografija; tekstai gal kiek primityvūs, o paralelės su pasaulio kūrėjais atskleidžia, kad tremtis, nors buvo sunki ir beprasmiška, paliko daug kūrybos ženklų. Juk pagaliau egzilis – globalus fenomenas, kai rašytojai ir dailininkai bėga iš savo krašto ir jaučiasi kūrybingesni, o gal net laisvesni toli nuo varžančios aplinkos. Toks pavyzdys galėtų būti Gabriel Garcia Marquez ar Julio Cortazar, iš dailininkų – pažiūrėkite Paryžiaus mokyklas, puikiai sudarytas Antano Andrijausko, arba Niujorko mokyklą, kur pabėgėliai savo valia atsitolina nuo tėvynės.

Šiais metais išėjo *Gedimino Petraičio išeivijos dailės rinkinys*: 50 dailininkų iš trijų kontinentų. Stebėtinas skaičius, sudarytas Jolantos Bernotaitytės. Sunku suprasti, kodėl nėra K. Varnelio ir kitų vertingų dailininkų, bet gal ne visus buvo galima įsigyti. Knyga nėra nei albumas, nei monografija – paprastas katalogas su trumpa kiekvieno dailininko biografija ir įvadiniu tekstu.

Žurnalas *Lituanus* dar ne taip seniai užėmė svarbią vietą išeivijos meno srityje, kiekviename numeryje pasirodydavo komentarai apie dailininkus, netgi šiandien galima juos rasti internete. Sunku pasakyti, kodėl jau dvejus metus meno skyrius panaikintas. Daug metų redagavau šį skyrių, bet turėjau šio darbo atsisakyti, kai be mano žinios pradėtos spausdinti medžiagos apie keistus dailininkus ir fotografus. Daugumą minėtų knygų galėtume vadinti albumais, kurie skirti parodoms pristatyti, nei išsamiu dailininko pristatymu, bet galbūt tai ir nėra labai svarbu, nes tokių menui skirtų knygų anksčiau neturėjome. Daugelis knygų yra albumai ar katalogai su labai trumpais tekstais (pvz., Varnelio). Kiti, tokie kaip Ingridos Korsakaitės *Petravičius*, Irenos Kostkevičiūtės *Žmogus Vytauto Kašubos kūryboje,* V. Liutkaus *Viktoras Vizgirda, Antanas Mončys* ir Rasos Andriušytės *Akistatos* – tai jau tikros monografijos.

Apie išeivijos dailę išleista keletas įdomių monografijų, Ingridos Korsakaitės, Viktoro Liutkaus, Laimos Laučkaitės ir Elonos Lubytės turiningai sudarytų. Tačiau jų, be abejo, nepalyginsi su albumu apie kiekvieno išeivio dailininko kūrybą, ir vargu ar galima teigti, kad visi yra išleisti. Pasigendu labai reikalingų monografijų apie R. Viesulą, A. Kašubienę, V.O. Virkau, A. Plioplį, Ž. Mikšį, kitas reikėtų parašyti iš naujo – apie V. Igną ir kt. Labai vertingos Viktoro Liutkaus monografijos, tiesiog nežinau, kiek jis jų parašė ir išleido (apie Monč̨į, Vizgirdą ir t.t.). Taip pat verta paminėti ir nuostabius A. Andrijausko tekstus, nekantriai laukiama jo monografijos apie Adomą Galdiką. Tai nepaprastas mūsų kultūros turtas – ir viskas per gana trumpą laiką, jeigu prisimintume, kad nuo 1863 m. carinėje Lietuvoje nebuvo “anei druko, anei rašto”.

Stebėtina, kad ne tik muziejai ir galerijos turi nemažas išeivijos meno kolekcijas – dauguma jų dovanotos, arba kaip buvo įprasta neteisingai sakyti, “grąžintos į Lietuvą”. Iš tikrųjų jos nebuvo sukurtos Lietuvoje, tad grąžinti nėra tikslo.

(*Draugas,* 2014.IX.27)

GIC INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų “cashable”	1.30%
1 metų	1.60%
2 metų	1.80%
3 metų	2.10%
4 metų	2.35%
5 metų	2.50%

RRSP, RRIF pensijų fondai
TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	1.00%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.00%
1 metų	1.60%
2 metų	1.80%
3 metų	2.10%
4 metų	2.35%
5 metų	2.50%

SUTEIKIAME
- CMHC APDRAUSTAS nekilnojamojo turto paskolas
- KOMERCINES nekilnojamojo turto paskolas

SĄSKAITOS

Taupomoji sąskaita	0.50%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	0.50%

SUTEIKIAME

Studentų paskolas nuo	4.00%
Asmenines paskolas nuo	5.50%
Sutarties paskolas nuo	7.00%

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS
Su nekintančiu nuošimčiu

1 metų	2.90%
2 metų	3.00%
3 metų	3.00%
4 metų	3.50%
5 metų	3.20%
Uždaras su kintančiu nuošimčiu	2.90%
Atviras su kintančiu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	3.50%
Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu	3.75%

MŪSŲ ADRESAS
3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

Darbo laikas:
Pirm., antr., treč. 9:00 - 3:30
Ketvirt., penkt. 9:00 - 8:00
Šeštadieniais 9:00 - 1:00
Sekmadieniais 8:30 - 12:45

ANAPILYJE
Tel. 905-566-0006, fax 905-566-1554
2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3

Darbo laikas:
Ketvirtadieniais 12:00 - 7:00
Sekmadieniais 9:00 - 12:30

YPATINGAS
rudeninis pasiūlymas
tik naujiems įnašams
14 mėnesių
GIC 2.2%
* Normos gali būti keičiamos be įspėjimo, bet kuriuo metu.
Laikina investavimo galimybė

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
PRIEŠSEZONINIS ORO ŠILDYMO SISTEMŲ
PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-825-3328

Watersside DENTAL
9th Line DENTAL
Dr. Gintarė Sungailienė
(905) 271 7171
1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
www.watersidedental.ca
(905) 785 3900
3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

Padėsiu parduoti ar nupirkti namą ar butą.
Paaukosiu iki $1000 jūsų vardu jūsų nurodytai labdarai
(Prašau paskambinti man del daugiau informacijos)

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,
Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc., Brokerage 416.236.6000
kuleza@sympatico.ca
Sutton
Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

LIETUVOS KULTŪROS ŽINIOS

Lietuviška knyga tarptautinėse mugėse

Lietuvos knygų leidybos organizatoriai šį rudenį jau spėjo pabuvoti 3-ose tarptautinėse knygų mugėse Lvove, Geteborge ir Frankfurte. Rugsėjo 11-14 d.d. Lvove vykusioje 21-ojoje tarptautinėje knygų mugėje Lietuvai atstovavo keturi rašytojai ar meno kūrėjai – R. Šerelytė, J. Ohmanas, J. Melnikas ir H. Kunčius. Lietuvos literatūra ir knygų leidyba buvo pristatyta ir trisdešimtąjį jubiliejų šventusioje Geteborgo (Švedija) knygų mugėje. Lietuvos paroda supažindino lankytojus su lietuvių grožinės literatūros pradininko K. Donelaičio 300-ųjų gimimo metinių jubiliejui skirtais leidiniais, jo poemos *Metai* vertimais į švedų, ispanų, italų kalbas.

Frankfurte vyko didžiausia komercinė knygų mugė Europoje, skirta leidėjams. Šiemet tarp jų buvo ir Lietuvos leidėjų sąjungos atstovai, ieškoję galimybių užmegzti naujas pažintis su galimais vertėjais, sudominti Europos skaitytojus lietuvių rašytojų kūryba.

Lapkričio 26-30 d. lietuvių knygų leidyba bus pristatyta Maskvos knygų mugėje; rengiamasi ir 30-ajai Prancūzijos vaikų knygų mugei.

Leidinys *Artuma* – visai šeimai

Spalio 15-ąją Kaune iškiliai paminėtas katalikiško mėnraščio šeimai *Artuma* 25-erių metų sukaktis. Minėjimui ši data pasirinkta neatsitiktinai: lygiai prieš 25 metus, 1989-ųjų spalio 15-ąją, buvo išleistas pirmasis "Caritas" žurnalo numeris. Žurnalo steigėjai – katalikiškasis moterų sambūris "Caritas" ir jo pirmoji vadovė ses. A. Pajarskaitė, MVS. Nuo 1997 m. leidinys tapo *Artuma* ir po tuometinės vyr. redaktorės Vandos Ibianskos susitikimo Vatikane su popiežiumi Jonu Pauliumi II ir jo pasiūlymo kreipti šį žurnalą šeimos gyvenimo temoms kiek pakeitė savo kryptį. Šiandien *Artuma* leidžiama kiek daugiau nei 10,000 vienetų tiražu. Jos skaitytojai – įvairaus amžiaus ir išsilavinimo žmonės, o žurnalo puslapiuose redakcija siekia nagrinėti krikščioniškos šeimos gyvenimą šiandien.

***Artumos* žurnalo viršelis**

Lietuvos autorei – tarptautinis pripažinimas

Lietuvos autorės Danguolės Kandrotienės knyga *Spintos istorijos*, aprašanti mažos mergaitės nuotykius levandomis kvepiančioje palėpėje, šiemet Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros sąjungos Lietuvos skyriaus pripažinta geriausia 2013 m. knyga vaikams ir paaugliams Lietuvoje ir apdovanota Prano Mašioto premija.

Tarptautinė jaunimo biblioteka (International Youth Library – IYL) kasmet rengia vaikams ir jaunimui skirtų knygų katalogą "Baltieji varnai", į kurį atrenkami išskirtiniai ir vertingiausi leidiniai iš viso pasaulio. Šiemet katalogą papuošė ir lietuvių rašytojos Danguolės Kandrotienės knyga *Spintos isorijos*, pripažinta "Baltuoju varnu 2014".

Miunchene (Vokietija) 1948 m. įsteigta Tarptautinio jaunimo biblioteka yra laikoma didžiausia biblioteka, kurioje saugomos knygos vaikams ir paaugliams iš viso pasaulio. Knygų saugykloje – daugiau nei pusė milijono leidinių, išleistų daugiau negu 130 kalbomis, rinkinys.

Įamžintas Česlovo Milošo atminimas

Netoli Strasburgo esančiame Mittelbergheimo miestelyje Lietuvos ir Lenkijos nuolatinių atstovybių prie ET iniciatyva atidengta memorialinė lenta lenkų rašytojo, kilusio iš Lietuvos, Nobelio premijos laureato Česlovo Milošo atminimui. Poetas šiame vaizdingame miestelyje buvo apsistojęs 1951 m., čia parašė vieną nuostabiausių eilėraščių šio miestelio pavadinimu.

Renginys, kuriuo užbaigta šią savaitę Strasburge vykusi ET parlamentinės asamblėjos rudens sesija, sukvietė didelį būrį ETPA parlamentinių delegacijų narių, lietuvių ir lenkų bendruomenių atstovų, kultūros mylėtojų.

Pagal Lietuvos spaudą parengė S. Katkauskaitė

Rudenėjančiais Donelaičio žemės takais

Atkelta iš 1-mo psl.

Atvykstame į Gumbinę (Gusevą), kur 1714 m. buvo pakrikštytas lietuvių literatūros pradininkas ir vėliau ne kartą ten lankėsi. Apžvalginės ekskursijos metu susipažįstame su miestu, iš kurio eina kelias į Įsrutį (Černiachovską), Stalupėnus (Nesterovą), į Tilžę (Sovetską) ir Darkiemį (Oziorską). Gusevo istorijos kraštotyros muziejus paruošęs 3 valandų turistinį maršrutą "Iš Gumbinės į Gusevą". Jame 18 lankytinų objektų po įžymias miesto vietas.

Vedlė papasakojo apie miesto istoriją. Miestas įsikūręs Pisos ir Romintos upių santakoje. Vardas kilęs nuo žodžio "gumbas", nes upė tarsi sustorėjusi gumbu. Kita versija – nuo gumbuoto ąžuolo, prie kurio lietuvininkai aukodavo dievams aukas. Senovėje šioje teritorijoje gyveno medžiotojai, vėliau žemdirbiai, buvo palankios gamtinės sąlygos verstis žuvininkyste, medžiokle, drevininkyste, amatais. 1545 m. pastatyta šventovė. Iki XVIII š. čia gyveno lietuviai. Didžiojo maro 1709-1711 metais pusė jų išmirė. Į miestą atsikėlė zalcburgiečiai, atsinešę savo tradicijas. V. Kalvaitis, rinkdamas tautosakinę medžiagą, užrašė Gumbinės šventovės varpų garsus "Dievas danguj ranką savo vis Lietuvai dar atidaro".

Istorinis miesto centras – aikštė, kur stovi 1911 m. statytas vyriausybės pastatas, paminklas ulonams ir dragūnų pulkui. Gražus parkas, kur stovi paminklinis akmuo kariams, žuvusiems I-ajame pasauliniame kare prie Gumbinės. Įdomus monetų sodas, įkurtas 2011 m. švenčiant miesto dieną, jame įvairių laikų ir tautų monetos, išlietos betone. Miestą puošia skulptūra "Briedis". Jos autorius – vokiečių skulptorius Liudvikas Fordermajeras, 1910 m. skulptūrą kūręs iš natūros, t.y. iš tų briedžių, kurie gyveno Rytų Prūsijos teritorijoje. Nuo 1912 m. bronzinis briedis tapo miesto simboliu (panaši skulptūra yra Tilžėje).

Ilgiausiai užsibuvome miesto istorijos kraštotyros muziejuje, kurį 1993 m. įkūrė geografijos mokytojas A. Ivanovas. Tai buvę Ulonų pulko karininkų rūmai. Muziejuje keturios salės su pastovia paroda: senovės istorijos, miesto istorijos nuo XVIII š. iki XX š., karo metų ir vėlesnio laikotarpio. I-ojoje salėje matėme rodinius, rastus Gumbinės teritorijoje: tai akmeniniai kirvukai, strėlių antgaliai, gramdikliai gyvulių odoms valyti, žeberklai. Nuosekliai pateikiami pagrindiniai žmonijos vystymosi periodai. Daugelis rodinių byloja apie senąsias prūsų gyventas vietas: molinių indų šukės, rankinė grūdų trintuvė, sieteliai iš molio. Muziejaus darbuotoja papasakojo apie senųjų gyventojų buitį, gyvenimo būdą, tikėjimą, ilgus metus trukusią kovą su teutonų ordinu.

Lietuvių kalbos kabinete prie stovo apie K. Donelaitį

Kitoje salėje – rodiniai apie miesto istoriją XVIII-XX š. Gumbinė iš nedidelio kaimelio išaugo į miestą. Prūsijos karalius Fridrichas Vilhelmas I-asis 1722 m. suteikė Gumbinei miesto teises. I-asis posėdis įvyko 1724 m. gegužės 25 dieną. Ši data laikoma miesto gražėja. Restauruojami originalios architektūros pastatai, statyti dar iki karo, statomi ir nauji namai. Atnaujinta senovė ir šiuolaikiniai pastatai sudaro vieningą ansamblį ir suteikia nepakartojamą koloritą. Mieste daug žalumos, gėlynų. Muziejus tarpininkauja organizuojant ekskursiją į agropramoninį technikumą, kur rodoma istorinė Karaliaučiaus dailininko Otto Chaicherto freska "Prūsijos karaliaus Fridricho Vilhelmo I-ojo susitikimas su emigrantais zalcburgiečiais". (Kopija yra

Ekskursijos dalyviai prie Gumbinės (Gusevo) muziejaus

įkūrimu. Visa medžiaga muziejuje išdėstyta 16-oje informacinių stovų, kuriuose daug tekstinės ir vaizduojamosios medžiagos. Panaudojant šiuolaikines technologijas, jie sukurti ant stiklo. Šitoje salėje yra K. Donelaičiui skirtas stovas, išstatyta medžiaga apie poeto gyvenimą ir kūrybą. Rajone net du paminklai, skirti lietuvių būrų dainiui. Nors mus daugiau domino lietuviška muziejaus tematika, bet apžiūrėjome ir kitas sales – Kovinės šlovės, kur yra I-ojo ir II-ojo pasaulinių karų rodiniai. Berniukai domėjosi ginkistorijos muziejuje).

Atvykome prie miesto centre esančio K. Donelaičio paminklo, atidengto 2004 metais. Jo autoriai – N. Tiščenko ir V. Chvalej. Ekskursijos metu mokiniai daugiau sužinojo apie lietuvių literatūros klasiką K. Donelaitį, Gumbinės istoriją, praplėtė istorijos, geografijos, literatūros žinias, aplankė įžymias vietas. Už ekskursiją nuoširdžiai dėkojame Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai, jos valdybai ir visiems rėmėjams. Ačiū, kad galėjome ne tik sužinoti, bet ir patirti naujų įspūdžių.

“Paliesk lietuvių kalbą rankomis”

Vilniuje Lietuvių kalbos institutas sukūrė parodą, skatinančią žmones domėtis savo kalba, tiek kartų buvusia ties išnykimo riba, pamirštą turtingųjų, bet išsaugotą vargšų, apgailėtą kitataučių kalbininkų, kai ji gyveno lietuvio lūpose, bet tas lietuvis savo šalies jau nebeturėjo. Su kalbininku K. Būga bendradarbiavęs prancūzų kalbininkas Antoine Meillet XX š. pradžioje pasakė: “Tas, kas nori žinoti, kaip kalbėjo mūsų prosenelia, turi atvažiuoti ir pasiklausyti, kaip kalba lietuvis valstietis”. Lietuvių kalba savyje tebeturi tai, ką kitos indoeuropiečių kalbos pametė, bekeliaudamos per istoriją.

Kad ir mažiems lietuviukams būtų suprantama, kokia svarbi jų kalba, šių metų vasarą Lietuvių kalbos instituto direktorė Jolanta Zabarskaitė atidarė savitų mokomųjų žaislų, kuriuos sukūrė dizainerė Gražina Viniček, parodą “Paliesk lietuvių kalbą rankomis”. Visa paroda telpa į tris lagaminus ir keliaus per visą pasaulį, kur gyvena lietuviai, tik reikia ją užsisakyti. Teko girdėti, kad kelionių maršrutuose jau yra Anglija, Indija, kitos šalys, žinoma, ir Lietuvos mokyklos.

Labai kūrybingai sukurti penki žaislai padės geriau suprasti, ypač – vaikams – indoeuropiečių kalbų skirtumus, jų paplitimą ir lietuvių kalbos vietą. Ne kalbų medis, kaip iki šiol buvo įprasta, bet kalbų sodas ir obuolių spalvos ant kiekvieno medžio pasakos apie gyvas ir mirusias mums gimininges kalbas. Visų puikiai pažįstamos kaladėlės su raidėmis paaiškins kiekvienos raidės kilmę. Juk mūsų lotyniškas raidynas turi ir J. Jablonskio sugalvotą, ir iš čekų ar lenkų nusižiūrėtų raidžių. Kuri iš kur? Tik reikia viena kaladėlės puse paliesti dažus ir kaip spaudu atspausti ant popieriaus – ten ir yra atsakymas.

Toronto Maironio mokykloje moksleiviai parodoje “Baltų kalbų medis”

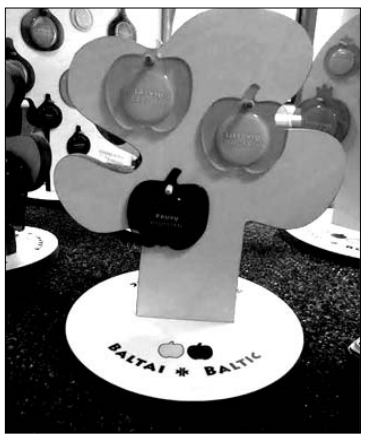

“Baltų kalbų medis”

Kalbininkai visada atkreipia dėmesį į žodžius, kuriuos esame pasiskolinę iš kitų kalbų – kartais jie priimtini mūsų kalboje, kartais – ne; vardijama, iš kokių kalbų jie atėję, tačiau labai mažai tenka girdėti apie tai, kur yra nukeliavę ir paplitę lietuvių kalbos žodžiai, vadinamieji lituanizmai. Žaislas – žemėlapis padės tai sužinoti.

Dar vienas žaidimas, sukurtas šviesleintės principu, padės perskaityti panašiai skambančius žodžius, išlikusius giminingose Indoeuropiečių kalbose, bylodamas kalbų giminingumą ir bendrą istoriją. Yra ir žodynas, kurio langeliuose galima sužinoti įvairių lietuviškų žodžių kilmę. Yra tokių, kuriuos turime išsaugoję iš Indoeuropiečių prokalbės, yra pasiimtų iš kitų kalbų, yra ir tiesiog sugalvotų. Tai labai patrauklūs žaislai, kuriais per parodos atidarymą žaidė ir maži vaikai, ir suaugusieji. Gerai būtų, kad tokiais žaislais galėtų pažaisti ir mūsų vaikai. Ir ne tik jie.

R. Žemaitytė De Iuliis

Ar pastebėjote, kad...

(Iš to paties vardo knygos)

• Jeigu draugas jums nepaskolina 50 dolerių, tikriausiai todėl, kad jis yra tikras jūsų draugas.

• Ne piniguose laimė, bet juk pinigai nuramina nervus.

• Idealus vyras negeria, nerūko, nelošia kortomis, moka išsivirti pietus, prisiūti sagas tartum būtų nevedęs.

• Vyras niekuomet nebūna toks silpnas, kaip tada, kai graži moteris pasako, kad jis stiprus.

• Kai kurie vyrai moka daug kalbų, bet negali susikalbėti su savo žmona.

• Šykštuoliai dažniausiai miršta badu, nes pinigus taupo juodai dienai.

• Seni žmonės skundžiasi, kad naktimis negali miegoti, pamiršdami, kad jie jau užtektinai išsimiegojo dieną.

L. Stankevičius, Montreal, QC

3% Early Bird TFSA
Avoid the January rush!
Set aside your 2015 TFSA deposit now **and earn 3%.**
Early Bird deposits will automatically convert to a TFSA in January 2015.
Offer valid till Dec. 31, 2014. Ask us for details.
PARAMA

TAUPOMOJI SĄSKAITA	
“TFSA” (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)	
Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.50%
1 metų	1.65%
2 metų	1.90%
3 metų	2.15%
4 metų	2.35%
5 metų	2.55%
KASDIENINIŲ PALŪKANŲ TAUPOMOJI SĄSKAITA	1.35%
“PLANAS 24” Kasdieninių palūkanų čekių / taupomoji	
Balansas: $0 – $4,999.99	0.025%
$5,000.00 — $9,999.99	0.100%
$10,000.00 – $24,999.99	0.150%
$25,000.00 – $59,999.99	0.250%
Virš $60,000.00	0.500%
PLANAS 24 Aukštesni nuošimčiai ir nemokami čekių patarnavimai	
JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ	0.10%
PASKOLŲ NUOŠIMČIAI	
NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS	
Atviras, kintamųjų palūkanų	3.25%
Uždarytas, kintamųjų palūkanų	2.85%
1 metų pastovių palūkanų, atviras	3.00%
1 metų	2.85%
2 metų	3.05%
3 metų	3.15%
4 metų	3.25%
5 metų	3.40%
Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą	

INVESTICINĖ SĄSKAITA	
“GIC” INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)	
1 metų	1.55%
2 metų	1.80%
3 metų	2.05%
4 metų	2.25%
5 metų	2.45%
1 metų iškeičiamas	1.35%
1 metų JAV dolerių	0.40%
PENSIJŲ FONDAI	
Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.40%
1 metų	1.65%
2 metų	1.90%
3 metų	2.15%
4 metų	2.35%
5 metų	2.55%
RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 3.50% ir aukščiau	
ASMENINĖS PASKOLOS 5.50% ir aukščiau	
ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS 7.0% ir aukščiau	

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

PARAMA
www.parama.ca
LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta
AKTYVAI per $220,000,000

RE/MAX Above the Crowd!
FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Brokerage, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio Thornbury, The Blue Mountains ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A., Broker
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
705-446-6428
705-445-8500 ext 247
Elektroninis paštas:
angiesalvaitis@rogers.com

affiliated
TEIRAUKITĖS PAS MUS!
RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI
Affiliated Insurance Management Inc.
➤ visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
➤ konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
➤ dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai
905-845-4201 ♦ 1-888-384-4444
www.affiliatedinsurance.ca ♦ rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

royal york ORTHODONTICS
smile more.
BRACES FOR CHILDREN AND ADULTS
ELITE Invisalign Providers
Dr. Sky Našlėnas
Certified Orthodontist
Associate Staff at the Hospital for Sick Children
SW corner of Bloor and Royal York Rd.
www.RoyalYorkOrtho.com
tel. 416 207-0885

NEKROLOGAS

A.a. LAIMA ŽILIŪTĖ-SENKEVIČIENĖ

gimė Kybartuose 1923 m. gruodžio 18 d., paskutinis vaikas didelės Žilių šeimos. Tėvas – geležinkelio tarnautojas. Velionė, baigusi gimnaziją, kurioje reiškėsi ateitininkų veikloje, Vilniuje studijavo farmaciją iki 1943 m., kai universitetas vokiečių buvo uždarytas. Iki pasitraukimo su šeima iš Lietuvos dirbo Kauno Pieno centre. Vokietijoje 1945 m. įsijungė į pedagoginį darbą – Maironio gimnazijoje Braunšveige dėstė gamtą ir geografiją. Ten ištekėjo už Česlovo Senkevičiaus. Abu 1950 m. išvyko į Kanadą pas gimines, dirbo tabako ūkyje, nuo 1952 metų gyveno Toronte, dalyvavo lietuviškame gyvenime, užaugino tris vaikus – Astą-Kristiną, Gailių-Valentiną ir Alvydą-Tomą. Jos švelnų būdą, malonų šypsnį ir nuoširdumu žibančias akis prisimena visi jos buvę mokiniai Maironio mokykloje bei bendramintės Prisikėlimo parapijoje ir Katalikių moterų draugijoje. **R.**

***

Atsisveikinant

Nebe Tau šitas brėkštantis rytas,
Nebe Tau ir tos naktys žvaigždėtos...
Tu išėjai iš toli pamatyti,
Kaip keliasi miglos iš lėto...

Prasiveržia spalvos kaip juostos
Ir puošia pasaulį ne šitą –
Slenka laikas beribis į uostą,
Į amžiną žibantį rytą...

Ir džiaukis, kad grožį sapnuoji,
Kad upė sidabro čiurlena
Ir neša Tave į rytojų,
Kur žemėje mirę – gyvena...

Česlovas

Kanados lietuvių bendruomenės XXII Krašto tarybos antroji sesija

Atkelta iš 3-čio psl.

Dabar pagal esamas galimybes reikia išspręsti, kaip įgyvendinti ilgalaikį išlaikymą. Buvo sudarytas komitetas, kur įsirašė Joana Adamonytė ir Darius Sonda.

Rezoliucijų komisijos nebuvo, atstovai pirmininkei įdavė rezoliucijas dėl tinklalapio patobulinimo ir Muziejaus-archyvo ateities.

Kadangi korporacijos susirinkimas šaukiamas ne vėliau kaip 6 mėn. po metų pabaigos, Kanados lietuvių bendruomenės XXII Krašto tarybos trečioji sesija bus pavasarį, kur ir kada bus paskelbta vėliau. Sesija baigta Kanados himnu.

Suvažiavimo dalyviai pasiliko parapijos salėje, kur susirinko ir vietiniai lietuviai sunešdami skanumynų vakarienei. Po vakarienės, meninės programos atlikėjai – Aleksandras Stankevičius ir Kristina Kliorytė iš Montrealio pristatė programą "Namai". Pagal poeto Henriko Nagio poezijos eiles Aleksandras Stankevičius sukūrė melodijas, Kristina Kliorytė atliko dainas. Scenoje buvo ekranas, kur pagal dainą buvo rodomi poezijos žodžiai ir nuotraukos, kurios priminė senas sodybas Lietuvoje. Kristina pristatė kiekvieną dainą, vedė poeto eiles ir jos jaunystės prisiminimus. Žiūrovai išprašė "bisą", o Kristina ir Aleksandras pakvietė visus prisidėti ir išmokti naują dainą. Po koncerto niekas greitai nesiskirstė, dar buvo proga visiems kartu pabendrauti. Joana Kuraitė-Lasienė pakvietė į sceną Otavos apylinkės valdybos narius ir pagalbininkus, nuoširdžiai pasveikino ir padėkojo visiems, kurie rėmė šį suvažiavimą, ypač Loretai Gudynaitei-Savitch, valdybos pirmininkei, už visas pastangas ir didelį darbą.

Sekmadienio rytą visi buvo kviečiami į Lietuvos respublikos ambasadą, į atidarymą parodos "Ilgas kelias namo, diplomatas Vytautas Jonas Gylys". Gimęs 1886 m. Lietuvoje, diplomatas 20 metus dirbo įvairiose šiaurės Europos šalyse. 1932 metais grįžo į Lietuvą, dvejus metus buvo Klaipėdos krašto gubernatorius, po to vėl išvažiavo dirbti į užsienį. 1940 m. būdamas Stokholme atsisakė kvietimo grįžti į Lietuvą, 1949 m. persikėlė į Kanadą, kur iki mirties 1959 m. buvo Lietuvos generalinis konsulas. Dėka Danutės Garbaliauskienės, diplomato susirašinėjimai ir nuotraukos liko išsaugotos. Ji dovanojo šį turtą Lietuvai. Ambasadorius Vytautas Žalys ir Lietuvos Archyvų direktorius Dalius Žižys jai įteikė oficialą padėką. Paroda paskirstyta į skirtingus laikotarpius, kur matome nuotraukas, oficialius diplomatinius paskyrimo raštus, pakvietimus, telegramas. Paroda dar bus pristatyta lapkričio 2 d. Kanados lietuvių muziejuje-archyve Anapilyje, po to bus perduota Lietuvos centriniam archyvui ir Lietuvos valstybiniam muziejui. **Joana Adamonytė**

SKAITYTOJAI PASISAKO

Tikėjom greit sugrįžti...

Ką pasakytum, jei tave paklausčiau,
Iš kur esi? Kur ta gimtinė tavo?
Tikrai žinau, ką aš tada išgirsčiau:
Nuo Marijampolės, nuo Kauno ar Rietavo...

Kur Dzūkijos miškai mums grybus dovanoja,
O bangos Baltijos skalauja gintaro krantus,
Kur Gedimino pilyje trispalvė plevėsuoja
Šile gegutė atskaičiuoja mums metus.

Kur pušynėliai ošia ir žaliuoja,
Dažnai girdėdavom lakštingalos balsus.
Kur mėlynakiai ežerėliai tyvuliuoja,
Laukai ten kvepia duona ir medum...

Nedaug dar metų tu išeidamas turėjai,
Kai palikai gimtinę tik trumpam.
Ir vis manei ilgai neužsibūti. Klydai
Vartus užkėlei laikui tu ilgam.

Daug metų čia praleista: dirbta ir mylėta,
Čia jūs vaikai, anūkai ir draugai.
Lyg viskas čia gerai: ramu ir šilta,
Tiktai kodėl vis stabteli, susimąstai?

Stebi tu Tėviškės kiekvieną žingsnį,
Jei kas blogai – suspaudžia širdį tau.
O jei gerai – tu nuoširdžiai džiaugiesi
Ir vis tiki, kad ryt bus dar geriau.

Bet Tėviškė gyva tavoj širdy, Ji kelias, bunda,
Nutraukus pančius priespaudos, kančias.
Šiandien drauge mes Lietuvą lankykim,
Nors mintimis, eilėm ir su daina.

Ona Navickienė, London, ON

DABAR YRA GERA PROGA PARDUOTI namą/condo, kai yra aukščiausios kainos ir GERIAUSIA PIRKTI, kai ipotekos (morgičių) nuošimčiai labai žemi.

Prižadu gerą patarnavimą.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog 416-879-4937
ar į namus 416-231-4937

FIMA CANADA
ECRA/ESA Licence # 7010326
Mob: 416-890-4219
az@fimacanada.com
www.fimacanada.com
ELEKTROS DARBAI:
Privačiose, komercinėse
ir pramoninėse patalpose
INSTALIUOJAME elektros generatorius, įvadinius skydus, šviestuvus ir t.t. Elektros darbų servisas

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

OVER A CENTURY OF SERVICE 1874
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Mokslo premijos užsieniečiams

Už tarptautinio lygio mokslo pasiekimus ir bendradarbiavimą su Lietuva Švietimo ir mokslo ministerija (ŠMM) šiemet apdovanos keturis užsienio lietuvius.

Mokslo premijas gaus Latvijoje gyvenanti kalbininkė Laimutė Balodė, istorikė Katarzyna Korzeniewska-Wolek iš Lenkijos, inžinierius Algirdas Marchertas ir biologas Ramūnas Stepanauskas iš JAV. Premijomis siekiama paskatinti užsienyje dirbančius lietuvių mokslininkus būti Lietuvos mokslo ambasadoriais ir su iškiliais lietuvių kilmės mokslininkais supažindinti Lietuvos visuomenę, pranešė ŠMM.

Kalbininkė **L. Balodė** dėsto lituanistiką Latvijos ir Helsinkio universitetuose. Ji laikoma viena geriausių baltų tikrinių vardų specialistų pasaulio mastu. Filologijos daktarė taip pat nuolat rūpinasi ir sėkmingai dirba, kad suartėtų Baltijos regiono akademinės ir etninės bendruomenės.

Baltstogės universiteto docentė **K. Korzeniewska-Wolek** įkūrė Lietuvos studijų centrą Krokuvos Jogailaičių universitete. Sociologijos daktarė ne tik pati aktyviai dalyvauja šiuolaikinės Lietuvos istorijos ir kultūros tyrimuose, bet ir yra į juos įtraukusi daug lenkų mokslininkų ir studentų, jos pastangomis vyksta Lietuvos ir Lenkijos mokslininkų mainai.

Šiaurės Ilinojaus universiteto profesorius emeritas **A.H. Marchertas** branduolinių reaktorių saugumo klausimais konsultavo Nacionalinę Argonne laboratoriją JAV ir Shimizu korporaciją, kaip Lietuvos energetikos instituto konsultantas modeliavo Ignalinos reaktoriaus konstrukcijų saugumą.

Bigelovo okeanografijos laboratorijoje dirbantis biologas **R. Stepanauskas** yra vienas pagrindinių vienos ląstelės genomikos specialistų pasaulyje. Ekologijos mokslų daktaras aktyviai dalyvauja pasaulio lietuvių mokslininkus jungiančioje sąjungoje "Futura Scientia", siekiančioje tarptautinio Lietuvos mokslo konkurencingumo, taip pat rūpinasi jaunaisiais Lietuvos tyrėjais sudarydamas jiems tarptautinių stažuočių galimybes.

Iš viso mokslo premijoms užsienio lietuviai šiemet pateikė 18 kandidatūrų. Paraiškų sulaukta iš JAV, Lenkijos, Švedijos, Vokietijos, Latvijos, Šveicarijos ir Venezuelos. Kandidatų paraiškas vertino Lietuvos mokslų akademijos žinovai, laimėtojus atrinko komisija, sudaryta iš Švietimo ir mokslo ministerijos, Pasaulio lietuvių bendruomenės, JAV lietuvių bendruomenės, Lietuvos mokslų akademijos, Lietuvos mokslo tarybos, Prezidentūros ir Užsienio reikalų ministerijos atstovų.

ŠMM iškiliausiems užsienyje gyvenantiems lietuviams mokslo premijas skiria jau aštunti metai. Iki šiol premijas yra gavę 25 mokslininkai. Mokslo premijos dydis – 13,000 litų. (BNS 2014 spalio 20) **Inf.**

Toronto Maironio mokyklos jaunesniųjų ir vyresniųjų darželio vaikučiai su mokytojomis J. Dzemioniene, I. Žilinskiene ir V. Valiuliene džiaugiasi gavę iš Paramos kredito kooperatyvo dovanas (taupymo paršiukus) mokslo metų pradžiai

Ntr. V. Benotaitės

TRUMPAI

• "Baltijos tyrimai" apklausoje palankausiai įvertinta prezidentė Dalia Grybauskaitė (71%), Valdas Adamkus (64%) ir Algirdas Butkevičius (61%).

• Sudaroma trijų valstybių – Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos karinė brigada. Sutartis pasirašyta Varšuvoje š.m. rugsėjo 19 d. (Iš spaudos)

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Vasario 16-osios gimnazija iki lapkričio 10 d. paskelbė konkursą direktoriaus pareigoms. Panašus konkursas buvo paskelbtas ir liepos mėnesį. Šio posto tada siekė nemažai žmonių, bet gimnazijos kuratorija nerado tinkamo nė vieno. Pasak kuratorijos pirmininko Valdo Jelio, kuratorija yra išranki, nes reikia tvarkyti vokiškus ir lietuviškus reikalus. Iš būsimo direktoriaus laukiama aukštų kvalifikacijų, nes reikia vadovauti gimnazijai, kurioje mokosi lietuvių ir vokiečių mokiniai. Naujam direktoriui bus taikomas vienerių mokslo metų bandomasis laikotarpis. Jaunesniųjų klasių mokiniai gali pasirinkti dėstomą lietuvių ar vokiečių kalbą.

Latvijoje vykusio seimo rinkimuose perrinkta griežto nusistatymo Maskvos atžvilgiu besilaikanti dešiniųjų koalicija, vadovaujama Kumduotos Straujumos. Trys partijos, vadovaujamos šios ministerės pirmininkės, seime užsitikrino daugumą. Pagrindinis priešininkas yra prorusiškas "Santarvės centras", kurį palaiko etniniai rusai, sudarantys ketvirtadalį krašto gyventojų. Latvijoje gyvena du milijonai gyventojų. "Santarvės centras" reikalauja, kad rusų kalbai būtų suteiktas antros valstybinės kalbos statusas. Rusai taipgi neseniai balsavo prieš seimo rezoliuciją, kurioje reiškiama parama Ukrainai. Pasak ministerės pirmininkės, nepriimtinas "Santarvės centro" bendradarbiavimas su prezidento Putino partija. (*Draugas*) **JA**

ESTŲ STUDIJŲ CENTRE,

Tartu kolegijoje (310 Bloor St.W.) lapkričio 12 d. 7 v.v. vyks paskaita (angliškai) "An Introduction to the Baltic Germans of Canada". Ją skaitys Barbara Habib, Ryerson University paskaitininkė, kuri specializuojasi Baltijos kraštų istorijoje. **Dėl informacijos skambinti tel. 416-925-9405, el.p. piret.noorhani @vemu.ca.**

ŠYPSENOS

Gydytojas:

– Ponia, užtikrinu, kad nieko blogo jums nėra, jums reikėtų tik ramybės.

– Ką jūs sakote, daktare! Tik pažiūrėkite į mano liežuvį, – spyrėsi pacientė.

– Visai teisingai... Ypač liežuviui reikia ramybės, – ramino gydytojas.

*

– Gandras tau atnešė broliuką, – tarė tėvas sūneliui, – ar norėtum jį pamatyti?

– Gandrą! – šūktelėjo vaikas, – labai jį norėčiau pamatyti.

*

– Seneli, ar tu pėsčias atėjai? – klausė vaikaitis.

– Pėsčias, vaikeli...

– Pėsčias?.. O tėtė sakė, kad tave velnias atnešė.

Parengė **St. Prakapas**

PRANEŠIMAS STUDENTAMS

Toronto Lietuvių Namų – Labdaros Švietimo fondas PRANEŠA, kad skiria penkias stipendijas:

Vieną – $1,500; keturias – $1,000

- Švietimo fondo stipendijų komisija atsižvelgs į studentų aktyvų dalyvavimą lietuviškoje veikloje ir akademinius pažymius.
- Kandidatai turi būti lietuvių kilmės, Lietuvių Namų arba Labdaros fondo nariai, kolegijų, universitetų studentai arba aspirantai.
- Studentai gali pildyti prašymo anketas du kartus. Vieną kartą gavęs stipendiją, antrą kartą gali pildyti tik po metų pertraukos.

Prašymo anketas galima įsigyti internetiniame tinklalapyje

Toronto Lietuvių Namai: www.torontolietuviunamai.com

Labdaros fondas (Slaugos namai): www.labdara.ca

PRAŠYMUS PATEIKTI IKI 2015 M. SAUSIO 9 d., 4 v.p.p.
Komisija svarstys tik tuos prašymus, kurie bus pilnai užpildyti ir atitiks visus reikalavimus

Toronto Lietuvių Namų – Labdaros Švietimo fondo stipendijų skirstymo komitetas

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

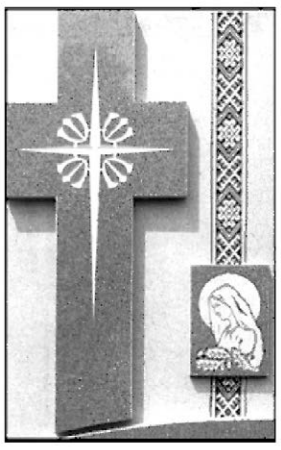

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

MARGUTIS Parcels

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For free pick up in your area
call VIKTOR at

Tel: (416) 233-4601

OR EMAIL TO: pysanka.inc@gmail.com

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON, M9A 5G1
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.aibn.com

ŠVIETIMUI

Per KLB fondas šiais metais paskyrė $17,000 lietuviškam švietimui Kanadoje

Tapkime Kanados lietuvių fondo nariais!
Remkime lietuvybės veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime savo fondą gyvybės draudimuose bei savo testamentuose

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

TORONTO

Anapilio parapijos žinios

• Praėjusį sekmadienį buvo Vėlinės ir rudeninė kapinių lankymo diena. Iškilmingos pamaldos kapinių lankytojams buvo 2 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Iškilmingųjų popietinių Mišių pamokslą pasakė ir Mišias aukojo Kanados lietuvių kunigų vienybės pirm. kun. Vytautas Staškevičius, Mišiose asistavo diak. dr. Kazimieras Ambrozaitis, o Mišias kartu aukojo: kun. Nerijus Šmerauskas, kun. Paulius Rudinskas, OP, kun. Augustinas Simanavičius, OFM, ir prel. Jonas Staškevičius. Giedojo Darijaus Špakausko vadovaujamas Lietuvos kankinių šventovės choras ir Deimantės Grigutienės vadovaujamas vaikučių choras "Gintarėliai".

• Spalio 31 d. iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidota a.a. Sigita Aušrotienė, 88 m. amžiaus. Jos liūdi dukros su šeimomis ir visi giminės bei artimieji.

• Švenčiant Šeimos metus, lapkričio 2 d. duonos ir vyno dovanas Mišių aukai atnešė iš Mockų šeimos Feliksas ir Lina, o iš Chomiak šeimos – Marvin ir Stasė. Šeimos metų žvakę ir Šv. Raštą dovanojome Maksimavičių šeimai ir palydėjome maldos savaitėn ruoštis ateinančio sekmadienio Mišioms.

• Prašomi tėveliai registruoti savo vaikučius Pirmosios komunijos pamokoms sekmadieniais parapijos zakristijoje arba kitu metu – skambinant tel. (905) 277-4320. Pirmoji pamoka bus lapkričio 9.

• Kapinių lankymo dienos pietus praeitą sekmadienį ruošė mūsų parapijos Administracinė sekcija Anapilio salėje.

• Lapkričio 7 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną po 8.30 v.r. Mišių – Šventoji valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

• Gruodžio 7, sekmadienį, mūsų parapijos KLK Moterų draugijos skyrius švęs savo metinę šventę ir iškilmingai dalyvaus su savo vėliava 10 v.r. Mišiose. Po Mišių Anapilio parodų salėje 11.30 v.r. bus Bingo žaidimas, vaišės, loterija ir įėjimo bilieto laimikis. Įėjimo bilietas – $25.

• Mišios sekmadienį, lapkričio 9: 10 v.r. už Ažubalių ir Vaičiulių mirusius, a.a. Michaliną ir Bernardą Jasinauskus, Povilą Kairį (XXX met.), Liudviką Vaštoką (XX met.); Vasagoje 2 v.p.p. už Jokubauskų ir Sidikerskių šeimų mirusius; Delhi šeštad., lapkričio 8, 3 v.p.p. už a.a. Juozapą ir Placidą Vėžauskus.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Lapkričio 8 d. –Vaikų ir jaunimo choro koncertas "DO RE MI"; lapkričio 30 d. – skautų Kūčios; gruodžio 14 d. – kalėdinis koncertas.

• Visiems **didelis dėkui** už rūpestį, paramą ir įdėtą darbą Rudens išpardavimo metu. Jūsų nuoširdus darbas ir meilė artimui pamaitins ne vieną vargstantį žmogų Lietuvoje. Su didžiu džiaugsmu pranešame, kad Rudens išpardavimas atnešė $31,329 pelno. Dievo palaimos Jums visiems!

Labdaros sekcija

• Mišios sekmadienį, lapkričio 9: 8 v.r. už a.a. kun. Pijų Šarpnicką, OFM (II met.) ir už a.a.kun. Eugenijų Jurgutį, OFM (III met.); 9 v.r. už Murnikų šeimos mirusius; 11 v.r. už novenai pavestas sielas; už gyvus ir mirusius parapijiečius; už a.a. Mariją ir Antaną Štuikius; už a.a. Ramūną Underį; už a.a. Moniką Bumbulienę (XX met.) ir a.a. Mary White (XXIII met.); už a.a. Eugeniją ir Napolį Juknevičius; už a.a. Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

Lietuvių tautodailės institutas Kapinių lankymo dieną vedė savo ruošiamam archyvui fotografavimo sesiją Anapilio parodų salėje. Ruošiamo archyvo tikslas – suburti vienon vieton smulkmeniška audinių fotografinę medžiagą ir tuo pačiu suteikti progą visiems susipažinti su šiuo menu bei pasigrožėti lietuviškų audinių raštais. Šis archyvas bus įvestas rengiaman LTI tinklalapin ir taps padėka visoms mūsų išeivijos audėjoms už jų pasiaukojančią meilę, pasiliekančią pavyzdžiu ateities kartoms.

Lietuvos diplomatui a.a. Vytautui Jonui Gyliui paminėti paroda vyko Kapinių lankymo dieną Kanados lietuvių Muziejuje-archyve, paruošta ir atvežta iš Lietuvos ambasados Kanadoje. Atidaryme KLB pirmininkė adv. Joana Kuraitė-Lasienė papasakojo apie parodos sukūrimą, o trylika plakatų, sudarytų iš Danutės Ščepavičiūtės-Garbaliauskienės išsaugotos medžiagos, aiškino iš Otavos atvykęs istorikas ambasadorius Vytautas Žalys.

Muziejuje taip pat buvo rodomi įvairių Kanados lietuvių menininkų kūriniai – tapyba, skulptūra ir kt. Visą parodą dar galima bus pamatyti ateinančius du sekmadienius, lapkričio 9 ir 16, nuo 11 v.r. iki 2 v.p.p. Visi kviečiami. **Inf.**

Išganytojo parapijos žinios

• Šį sekmadienį, lapkričio 9 pamaldų nebus.

• Pamaldos vyks sekmadienį, lapkričio 16, 9.30 v.r., kuriose prisiminsime brangius savo mirusius. Po pamaldų vyks Moterų draugijos susirinkimas.

• Pirmo Advento pamaldos – lapkričio 30 d., 9.30 v.r.

Lietuvių Namų žinios

• Ateinantį sekmadienį pietūs vyks Vytauto Didžiojo menėje. Kviečiame visus papietauti ir praleisti popietę Lietuvių Namuose.

• Lapkričio 29 d., 6 v.v. Lietuvių Namuose vyks tradiciniai Rudens šokiai. Dėl platesnės informacijos prašome teirautis tel. 416-532-3311.

• LN valdybos posėdis – lapkričio 6 d., 7v.v. posėdžių kambaryje.

AUKOS

A.a. Vandos Ulbinienės atminimui Aldona Vaškevičienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

A.a. Jono Bukšaičio atminimui Aldona Vaškevičienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A.a. Laimos Senkevičienės, buvusios Maironio mokyklos mokytojos, ir mūsų motinų **a.a. Monikos Bumbulienės** ir **a.a. Mary White** atminimui Vida ir Bob White *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A.a. Laimai Senkevičienei mirus, užjausdami jos vyrą Česlovą, dukrą Astą, sūnus Gailių ir Tomą bei jų šeimas Salomėja ir Jonas Andruliai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A.a. Laimos Senkevičienės atminimui Irena Ross *Tėviškės žiburiams* aukojo $30.

A.a. Sigitos Aušrotienės atminimui Irena Paškauskienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $20.

Maironio mokyklos žinios

• Lapkričio 22 d. bus daromos klasių nuotraukos.

• Visi mokytojai giliai užjaučia buvusią mokyklos vedėją Aldoną Šimonėlienę ir jos dukrą Juliją, buvusią mokytoją, bei jų visą šeimą, netekus a.a. mamytės ir močiutės Sigitos Aušrotienės.

• Aštuntoj klasėj yra vartojama knyga *Lietuvių literatūros skaitiniai*, Rimos Žemaitytės-DeIuliis, išl. 1995 m. Toronte. Jeigu turite šią knygą ir norėtumėt padovanoti mokyklai, mielai priimtume.**Ž**

Kviečiame visus atvykti į Labdaros kasmetinį Pyragų ir meno dirbinių išpardavimą sekmad., **lapkričio 9**, nuo 10 v.r. iki 3 v.p.p. Labdaros bendroje salėje. **Labai reikia pyragų pardavimui.** Jei galite prisidėti prie šio geranoriško įvykio, prašom paskambinti Elenutei Lelienei tel. 416-232-2112 x 409, arba rašykite el. p. activities@labdara.ca.

Lietuvos kankinių parapijos klebonas kun. Vytautas Staškevičius įteikia gėlių puokštę Bronei Vilkuvienei, kuri daugelį metų prižiūri altoriaus įvairias drobules **Ntr. A. Rimkaus**

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 x 26 dienos metu.

MONTREAL

Aušros Vartų parapija

Dėkojame Albertui Skučui, kuris parodė filmą "The Other Dream Team" klebonijoje, jo žmonai Danetai ir motinai Sofijai už vaišių ir kavutės paruošimą, Antanui Mickui ir Janai Motivans, kurie padėjo. Dalyvavo apie 20 žmonių.

KLB Montrealio apylinkė kviečia visus į "Vyganto vakaronę", šeštadienį, lapkričio 8, 6 v.v. Aušros Vartų parapijos salėje. Dainuos sol. Vygantas Kazlauskas iš Lietuvos, bus vaišių; kaina $10, vaikams iki 13 m. amžiaus – nemokamai.

Kviečiame visus į mūsų parapijos šventę, sekmadienį lapkričio 16, 12 val. Mišios, 1 v.p.p. meninė programa (Brigita Zicha ir Manuel Blais, Kristina Kliorytė ir Aleksandras Stankevičius), 2 v.p.p. šilti pietūs, vynas ir kava, bus loterija. Kaina $20 suaugusiems, $10 studentams, vaikams iki 12 m. nemokamai. Prašome pyragų saldžiam stalui ir laimikių loterijai. **Inf.**

Šv. Kazimiero parapija

Grybų pietūs įvyko Vėlinių sekmadienį, lapkričio 2. Kleb. kun. Paulius Mališka aukojo Mišias, parapijos salėje pasveikino parapijiečius ir svečius, padėkojo parapijos komitetui ir kitiems, kurie prisidėjo prie šių pietų paruošimo ir palaimino stalus. Buvo turtinga loterija. Pietų pelnas skirtas paremti parapijos šildymo išlaidoms. Atšventėm kelių žmonių gimtadienius: Kostui Mickui lapkričio 13 sueis 101 metai; Lucas Norkis-Kostka lapkričio 6 bus 14 metų; Vilutė Mickaitė lapkričio 20 –16 metų, Bruno Lipke lapkričio 28 – 78 metų. Klebonas pradėjo ir visi prisijungę dainavo *Ilgausių metų*.

KLB Montrealio apylinkė kviečia visus dalyvauti "Vyganto vakaronėje" šeštadienį, lapkričio 8, 6 v.v. Aušros Vartų parapijos salėje. Bus vaišių. Kaina - $10.

Sekmadienį, lapkričio 16, Mišios mūsų parapijoj bus **10.30 v.r.,** nes Aušros Vartų parapijos metinė šventė bus tą sekmadienį. Visi kviečiami dalyvauti. **VL**

Grybų pietus lapkričio 2 surengė parapijos komitetas: (prieky iš k.) Dana Mickaitė-Héroux, Alice Skrupskytė, Nijolė Šukienė; (2 eilė iš k.) Romas Išganaitis, Milda Markauskaitė (padėjėja), Jonas Zienka (paslėptas), kleb. kun. Paulius Mališka, Marius Vienožinskis **Ntr. V. Lietuvninkaitės**

Poetas Ray Filip pasirodys Montrealyje "Yellow Door" klube (netoli McGill metro) ketvirtadienį, lapkričio 13, 7 v.v.; kaina $6. Paremkime mūsų lietuvį poetą ir dalyvaukime. **Inf.**

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)
Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

LABDAROS FONDO ŽINIOS

• Spalio 28 d. Slaugos namuose Direktorių tarybos posėdį vedė Tarybos pirmininkė Gražina Laurinaitytė.

• Stipendijos studentams skiriamos kasmet iš Labdaros ir LN Fondo. Jau dabar laukiame studentų prašymų. Bus skiriama viena mokslui stipendija $1,500 ir keturios po $1,000. Daugiau informacijų bei prašymo lapus galima gauti Labdaros interneto puslapyje: labdara.ca. Prašymus įteikti slaugos namų raštinėje iki 2015 m. sausio 9 d.

• Savanorių eiles Slaugos namuose reikia papildyti jau dabar. Galintys pastoviai skirti keletą valandų per savaitę kviečiami kreiptis į savanorių programos koordinatorę Elenutę Lelienę darbo valandomis tel. 416-232-2112 ext. 409 paliekant žinutę; arba el. paštu activities@labdara.ca. Reikia žmonių, kurie lankytų vienišus gyventojus; skaitytų laikraščius, knygas, poeziją; padėtų suvežti ir palydėtų į užsiėmimus bei padėtų pasivaikščioti viduje ar lauke; pasidalintų savo talentais tuo paįvairinant dienų vienodumą. **GJP**